

**Εσωτερικός Κανονισμός Σχολικής Μονάδας
(Δ.Α.Ι.-ΔΗΜΟΣΙΟ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΙΔΡΥΜΑ)**

&

Μνημόνιο Ενεργειών

**για τη Διαχείριση του Σεισμικού Κινδύνου, Πυρκαγιών,
Ακραίων Καιρικών Φαινομένων, Τεχνολογικών
Καταστροφών και Χημικών, Βιολογικών, Ραδιενεργών,
Πυρηνικών Περιστατικών**

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

19^ο ΛΥΚΕΙΟ ΑΘΗΝΑΣ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ

2021-2022

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ

1.1. Εισαγωγή	σελ. 4
1.2. Σύνταξη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης για έκτακτο περιστατικό	σελ. 4
1.2.1. Ενέργειες Πριν το Σεισμό ή άλλο έκτακτο περιστατικό	σελ. 5
1.2.1.1. Γενικά Στοιχεία	σελ. 5
1.2.1.2. Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στο Προσωπικό του Σχολείου	σελ. 5
1.2.1.3. Συμμετοχή Μαθητών.....	σελ. 10
1.2.1.4. Επισήμανση & Άρση Επικινδυνοτήτων.....	σελ. 10
1.2.2. Ενέργειες Κατά τη Διάρκεια του Σεισμού	σελ. 12
1.2.2.1. Ενέργειες Εκπαιδευτικών.....	σελ. 12
1.2.2.2. Ενέργειες Μαθητών.....	σελ. 12
1.2.2.3. Ενέργειες Επισκεπτών.....	σελ. 12
1.2.3. Ενέργειες Μετά το Τέλος του Σεισμού	σελ. 12
1.2.3.1. Ενέργειες Διευθυντή / Υποδιευθυντών.....	σελ. 12
1.2.3.2. Ενέργειες Εκπαιδευτικών.....	σελ. 13
1.2.3.3. Ενέργειες Μαθητών	σελ. 13
1.2.3.4. Ενέργειες Επισκεπτών.....	σελ. 14
1.2.3.5. Ενέργειες Ομάδων Εργασίας	σελ. 14
1.3. Διοργάνωση Ασκήσεων Ετοιμότητας	σελ. 14
1.3.1. Άσκηση κατά τη διάρκεια διδασκαλίας	σελ. 14
1.3.2. Άσκηση κατά τη διάρκεια του διαλείμματος.....	σελ. 15
1.3.3. Διαδικασία Εκκένωσης του Κτιρίου	σελ. 16
1.3.4. Αποτίμηση Άσκησης Ετοιμότητας.....	σελ. 16
1.4. Ενημέρωση Μαθητών – Εκπαιδευτικών – Γονέων	σελ. 17

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ

2. Μέτρα Πυρασφάλειας ΔΑΙ	σελ. 19
2.1. Σκοπός	σελ. 19
2.2. Οργάνωση.....	σελ. 19
2.3. Προληπτικά Μέτρα.....	σελ. 19
2.4. Κατασταλτικά Μέσα	σελ. 20
2.5. Προσωπικό Πυρασφάλειας	σελ. 20
2.6. Καπηγορίες Πυρκαγιών	σελ. 21
2.7. Τύποι Φορητών Πυροσβεστήρων.....	σελ.22
2.8. Αντιμετώπιση πυρκαγιών με Πυροσβεστήρες	σελ. 23

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ

3. Πλημμύρες	σελ. 25
3.1. Οδηγίες προστασίας από πλημμύρες	σελ. 25

4^η ΕΝΟΤΗΤΑ

4. Έντονα καιρικά φαινόμενα	σελ. 27
4.1 Θυελλώδεις άνεμοι.....	σελ. 27
4.2. Καταιγίδες	σελ. 27
4.3. Χαλαζόπτωση	σελ. 27
4.4. Χιονόπτωση-Δρυμύ Ψύχος	σελ. 28
4.5. Πλαγετός	σελ. 28
4.6. Καύσωνας.....	σελ. 28
4.7. Κατολισθήσεις	σελ. 28
4.8. Γενικές Οδηγίες	σελ. 29

5^η ΕΝΟΤΗΤΑ

5. Τεχνολογικά Ατυχήματα.....	σελ. 30
5.1 Οδηγίες αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων.....	σελ. 30

6^η ΕΝΟΤΗΤΑ

6. ΧΒΡΠ (Χημικά, Βιολογικά, Ραδιενεργά, Πυρηνικά) συμβάντα	σελ. 32
--	---------

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Διαδικασία Εκκένωσης της Σχολικής Μονάδας.....	σελ. 34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Πίνακας Μέτρων Αντισεισμικής Προστασίας - Ανάρτηση σε αίθουσες.....	σελ. 41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: Πίνακας εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού του σχολείου	σελ. 42
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: Πίνακας Ομάδων Εργασίας	σελ. 43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: Ημερολόγιο Ασκήσεων Ετοιμότητας	σελ. 45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ: Πίνακας Χρήσμων Τηλεφώνων	σελ. 45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ: Καταγραφή Εξοπλισμού και Μέσων - Πίνακας Προβλεπόμενου Υλικού.....	σελ. 46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η: Πηγές.....	σελ. 47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Θ: Σχετικές Εγκύλιοι - Έγγραφα.....	σελ. 47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Σχολικό Φορμακείο	σελ. 48
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Κ: Πρόγραμμα εκπαιδευσης Προσωπικού.....	σελ. 49
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Λ: Σύστημα Συναχερμού ΔΑΙ	σελ. 49

1.1 Εισαγωγή

Η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση από άποψη σεισμικότητας στην Ευρώπη και την έκτη σε παγκόσμιο επίπεδο. Είναι γενικά παραδεκτό ότι η μείωση των επιπτώσεων των σεισμών μπορεί να επιτευχθεί εάν οι πολίτες έχουν ενημερωθεί σχετικά με τα μέτρα αντισεισμικής προστασίας που πρέπει να λάβουν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από σεισμό. Σε ότι αφορά στη σχολική κοινότητα, καθοριστικής σημασίας είναι η ανάπτυξη αντισεισμικής συνείδησης και συμπεριφοράς στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές με τη διαρκή ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και εκπαίδευσή τους.

Το 19^ο Λύκειο Αθηνών (Σχολείο) χαρακτηρίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 17/1974 ως Δημόσιο Ανεξάρτητο Ίδρυμα (ΔΑΙ), σε υλοποίηση της αριθμ. 107/1/158/174 οδηγίας της Δ/νσης ΠΣΕΑ της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης υποχρεούται να καταρτίσει Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας. Σε εφαρμογή του εν λόγω Σχεδίου καταρτίζεται ο παρών Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας. Αποστολή αυτού είναι η προστασία των εργαζομένων και των φοιτούντων στο Σχολείο αυτό μαθητών, η προστασία του κτιριακού συγκροτήματος, του εξοπλισμού και του αρχειακού υλικού, σε περιπτώσεις εκδήλωσης εκτάκτων περιστατικών.

Στην κατεύθυνση αυτή, στη σχολική μας μονάδα για το παρόν σχολικό έτος θα υλοποιηθούν τα ακόλουθα:

- ✓ σύνταξη ή/και επικαιροποίηση του Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης του Σχολείου
- ✓ διοργάνωση ασκήσεων ετοιμότητας για σεισμό ή άλλο Έκτακτο περιστατικό.
- ✓ ενημέρωση του προσωπικού, των μαθητών, των γονέων και κηδεμόνων καθώς και των αρμόδιων φορέων που καλούνται να συνδράμουν στην υλοποίηση του Σχεδίου.

1.2. Σύνταξη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης για Σεισμό ή άλλο έκτακτο περιστατικό

Το παρόν Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης του 19ου Λυκείου Αθηνών, το οποίο στεγάζεται στο επί της οδού Θήρας 45-47 & Ιεροσολύμων κτίριο (όροφοι: 3), συντάχθηκε το Σεπτέμβριο του 2017 με ευθύνη της Διευθύντριας Βλάχου Μαρίας, από την ομάδα σύνταξης του σχεδίου (αρχηγός και υπαρχηγός Πολιτικής Άμυνας) σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Ο.Α.Σ.Π., λοιπών αρμόδιων αρχών & φορέων και του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και αφορά στη σχολική περίοδο 2017-2018.

Το Σχέδιο αυτό, το οποίο περιγράφει τις ενέργειες διαχείρισης του σεισμικού κινδύνου της σχολικής μας μονάδας (πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από σεισμό), θα επικαιροποιηθεί κατά τη διάρκεια της σχολικής αυτής χρονιάς οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο.

1.2.1. Ενέργειες Πριν το Σεισμό ή άλλο έκτακτο περιστατικό

1.2.1.1. Γενικά Στοιχεία

1. Την ευθύνη εκπόνησης του Σχολικού Αντισεισμικού Σχεδιασμού έχει η Διευθύντρια του Σχολείου μας, η οποία στη συνέχεια θα το υποβάλει στην οικεία Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ο Αντισεισμικός Σχεδιασμός επικαιροποιείται στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς και όποτε άλλοτε κριθεί αναγκαίο.
2. Ο Σύλλογος των Εκπαιδευτικών είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο της εφαρμογής του Σχεδίου και κυρίως για το μέρος των ενεργειών που τους αναλογούν, πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από κάθε συμβάν ή άσκηση ετοιμότητας.
3. Ο Σύλλογος των Εκπαιδευτικών συμμετέχει στις δοκιμαστικές εφαρμογές του Σχεδίου και κάνει σχετικές προτάσεις για την επικαιροποίηση και τη βελτίωσή του.
4. Ο Σύλλογος των Εκπαιδευτικών θα εγκρίνει μετά από πρόταση του Διευθυντή τη σύνθεση των ομάδων εργασίας που περιγράφονται στην επόμενη παράγραφο και οι οποίες θα μεριμνήσουν για τις ενέργειες διαχείρισης του σεισμικού κινδύνου στο Σχολείο μας.

1.2.1.2. Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στο Προσωπικό του Σχολείου

Ο ορισμός αρμοδιοτήτων στο εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό γίνεται ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης του σχολείου και τις ανάγκες του, τον αριθμό των μαθητών, του εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού κ.λπ., και βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- ⇒ Οι ρόλοι και αρμοδιότητες του προσωπικού πρέπει να προσδιορίζονται τόσο για την προσεισμική, όσο και για την άμεση μετασεισμική περίοδο.
- ⇒ Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες πρέπει, στις περισσότερες περιπτώσεις, να καθορίζονται ανάλογα με το χώρο που βρίσκεται ο κάθε εκπαιδευτικός την ώρα του συμβάντος και όχι απαραίτητα να συσχετίζονται με συγκεκριμένο πρόσωπο.
- ⇒ Οι εκπαιδευτικοί που έχουν διδακτικά καθήκοντα την ώρα της έκτακτης ανάγκης έχουν ως προτεραιότητα την προστασία τη δική τους και των μαθητών τους την ώρα του σεισμικού συμβάντος και την στη συνέχεια ασφαλή εκκένωση του κτιρίου μετά το τέλος του σεισμού και τη συγκέντρωση των μαθητών στο χώρο καταφυγής με τη διαδικασία που ορίζεται στο Σχολικό Σχέδιο.
- ⇒ Οι ενέργειες μετά από έναν σεισμό ουσιαστικά αποτελούν προσεισμικές ενέργειες μιας νέας δόνησης.

Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των εκτάκτων αναγκών σε κάθε σχολική μονάδα προβλέπονται διάφορες ομάδες έκτακτης ανάγκης, ανάλογα με το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό και τις ανάγκες της.

Στη συνέχεια περιγράφονται ρόλοι και αρμοδιότητες κάποιων ομάδων εργασίας, το σχολείο όμως μπορεί να δημιουργήσει και άλλες ομάδες εργασίας ανάλογα με τις ανάγκες του:

Προσωπικό του Σχολείου

- α. Διευθύντρια (αρχηγός ΔΑΙ): **Βλάχου Μαρία**
  - β. Υποδιευθυντής (υπαρχηγός ΔΑΙ): **Καραγιάννης Σπυρίδων**
  - γ. Προσωπικό. Άνδρες : 5 Γυναίκες: 14 Μαθητές: 229
- Προσωπικό Πολιτικής Άμυνας: Άνδρες: 5, Γυναίκες: 14, Σύνολο: 24

A / A		Ρόλοι- Αρμοδιότητες	Καθορισμός Ατόμου ή Περιγραφή Θέσης
1	Γενικός Υπεύθυνος	<p><u>Προσεισμικά:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ευθύνη υλοποίησης του Αντισεισμικού Σχεδιασμού. - Μέριμνα εκπόνησης του Σχολικού Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης στην αρχή κάθε σχολικού έτους και συντονισμού όλων των σχετικών ενεργειών. - Μέριμνα για ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και προετοιμασία του προσωπικού και των μαθητών. - Ευθύνη πραγματοποίησης των Ασκήσεων Ετοιμότητας, καταγραφής τους στο Ημερολόγιο του Σχολείου και αποτίμησής τους. - Λήψη αποφάσεων σχετικά με τις ελλείψεις που παρατηρήθηκαν. - Γνωστοποίηση στους γονείς και κηδεμόνες της διαδικασίας που θα ακολουθηθεί σε περίπτωση σεισμού. Ενημέρωσή τους για τον χώρο καταφυγής, και την παραλαβή των παιδιών τους, εάν αποφασιστεί διακοπή της λειτουργίας των σχολικών μονάδων. - Ενημέρωση της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης για την εκπόνηση του Σχεδίου, μετά από συζήτηση και έγκρισή του από τον Σύλλογο Διδασκόντων με την έναρξη του σχολικού έτους. - Ενημέρωση της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης για την υλοποίηση ασκήσεων ετοιμότητας στο τέλος κάθε σχολικού έτους. 	Βλάχου Μαρία (Διευθύντρια)

	<p><u>Μετασεισμικά:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Συντονισμός όλων των σχετικών ενεργειών για τη μετασεισμική εφαρμογή του Σχολικού Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης. – Επικοινωνία με την Προϊσταμένη Αρχή ή άλλους εμπλεκόμενους αρμόδιους φορείς για αλληλοενημέρωση. – Ενημέρωση του προσωπικού για τις ενέργειες διαχείρισης που θα ακολουθηθούν, σύμφωνα με τις οδηγίες της Προϊσταμένης Αρχής. – Μέριμνα για υλοποίηση των αποφάσεων των αρμοδίων υπηρεσιών (Προϊσταμένη Αρχή, Δήμος, Περιφέρεια κ.ά.). – Συντονισμός της μετακίνησης των μαθητών σε άλλο προεπιλεγμένο χώρο καταφυγής, εάν και εφόσον το προαύλιο του σχολείου δεν είναι κατάλληλο. – Εφαρμογή άλλων λύσεων επικοινωνίας που έχουν προεπιλεγεί (π.χ. αγγελιοφόρος) σε περίπτωση που οι γραμμές τηλεφωνίας τεθούν εκτός λειτουργίας μετά από έναν ισχυρό σεισμό. – Μέριμνα για αποτίμηση της Διαχείρισης του συμβάντος και επικαιροποίηση του Σχεδιασμού. 	Βλάχου Μαρία (Διευθύντρια)
2	<p>Ομάδα Σύνταξης Σχολικού Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης</p> <p><u>Προσεισμικά:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Σύνταξη ή Επικαιροποίηση του Σχεδίου του Σχολείου. – Διενέργεια τακτικού ελέγχου των χώρων και καταγραφή των ελλείψεων σχετικά με την τήρηση βασικών προϋποθέσεων όπως: – Επισήμανση των οδεύσεων διαφυγής και των εξόδων του κτιρίου. – Εξασφάλιση της πρόσβασης στις οδούς διαφυγής και τις εξόδους. – Προμήθεια απαραίτητων εφοδίων όπως: βασικά είδη παροχής πρώτων βοηθειών, τηλεβόας κ.λπ. – Επισήμανση και άρση των επικινδυνοτήτων στους χώρους του σχολείου. – Ανάρτηση του Σχεδίου στις αίθουσες, στους διαδρόμους κ.λπ. – Επιλογή του κύριου και του δευτερεύοντα χώρου καταφυγής. – Μέριμνα σε ότι αφορά στην ενημέρωση για τον Αντισεισμικό Σχεδιασμό των εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων, σε συνεργασία με το Διευθυντή. – Διοργάνωση Ασκήσεων Ετοιμότητας για σεισμό. 	Βλάχου Μαρία (Διευθύντρια) Ράμμου Ιωάννα

		<ul style="list-style-type: none"> - Αποτίμηση Ασκήσεων Ετοιμότητας. - Υποβολή προτάσεων για επικαιροποίηση του Σχεδιασμού στον Διευθυντή του Σχολείου. - Συνεχής μέριμνα για επικαιροποίηση των γνώσεων των μελών της Ομάδας. <p>Μετασεισμικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αποτίμηση της Διαχείρισης του συμβάντος και υποβολή προτάσεων για Επικαιροποίηση του Σχεδιασμού. 	
3	Ομάδα Παροχής Πρώτων Βοηθειών	<p>Προσεισμικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ενημέρωση των μελών της Ομάδας, κατά προτεραιότητα, για θέματα παροχής πρώτων βοηθειών. - Μέριμνα για ενημέρωση του εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού σε θέματα Πρώτων Βοηθειών (σε συνεννόηση με τον Διευθυντή). - Μέριμνα για την πληρότητα του φαρμακευτικού υλικού και ενημέρωση του Διευθυντή για την ανάγκη προμήθειας απαραίτητων υλικών. - Προμήθεια Ειδών Πρώτων Βοηθειών. - Ενημέρωση σχετικά με το χώρο αποθήκευσης του φαρμακευτικού υλικού της σχολικής μονάδας. <p>Μετασεισμικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παροχή Πρώτων Βοηθειών σε όσους έχουν υποστεί μικροτραυματισμούς. - Ενημέρωση του Διευθυντή για τους τυχόν τραυματισμούς ώστε να επικοινωνήσει με το Ε.Κ.Α.Β., εάν και εφόσον απαιτηθεί. 	Ράμμου Ιωάννα Βουκελάτου Διονυσία Αξαρλής Απόστολος Καπασκέλη Ελένη Κωνσταντινίδου Ευαγγελία
4	Ομάδα Πυρασφάλειας	<p>Προσεισμικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ενημέρωση σχετικά με τα μέσα πυροπροστασίας και τη χρήση τους. - Προμήθεια των απαραίτητων μέσων πυροπροστασίας και μέριμνα για την τοποθέτησή τους στο σχολικό κτίριο. - Συντήρηση των συστημάτων πυροπροστασίας (π.χ. αναγόμωση των πυροσβεστήρων κ.λπ.). - Μέριμνα για την ενημέρωση των συναδέλφων τους σε θέματα πυροπροστασίας και τη χρήση των πυροσβεστικών μέσων, σε συνεννόηση με τη Διευθύντρια. <p>Μετασεισμικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κατάσβεση μικροεστιών πυρκαγιάς και ενημέρωση του Διευθυντή για να καλέσει την Πυροσβεστική, έχοντας πάντοτε υπόψη ότι 	Βλάχου Μαρία Αβακουμίδης Πρόδρομος Καραγιάννης Σπυρίδων Παπασαράντη Αγγελική

		προέχει η ατομική ασφάλεια.	
5	Ομάδα Ελέγχου Δικτύων Αποκατάστασης Βλαβών	<p><u>Προσεισμικά:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Γνώση της θέσης των κεντρικών διακοπτών ηλεκτροδότησης και ύδρευσης, καθώς και της διαδικασίας διακοπής της ηλεκτροδότησης και της υδροδότησης. - Σύνταξη προτάσεων προς τη Διευθύντρια ώστε να γίνει προμήθεια κατάλληλου εξοπλισμού μόνωσης (εάν δεν υπάρχει ήδη), όπως μονωτικά γάντια κ.ά. <p><u>Μετασεισμικά:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Μέριμνα για διακοπή ηλεκτροδότησης και υδροδότησης και ενημέρωση του Διευθυντή. 	Καραγιάννης Σπυρίδων Μανώλη Γεωργία
6	Ομάδα Αναζήτησης Ατόμων που δεν έχουν παρουσιαστεί στο χώρο καταφυγής	<u>Μετασεισμικά:</u>	Παπασαράντη Αγγελική Χασιώτη Μαρία Νιάρχου Ευαγγελία
7	Ομάδα Φύλαξης του Αρχείου του σχολείου	<u>Μετασεισμικά:</u>	Αξαρλής Απόστολος Γεωργιοπούλου Ασπασία Καραγιάννης Σπυρίδων
8	Ομάδα Ελέγχου Προσέγγισης μαθητών σε επικίνδυνα σημεία	<u>Μετασεισμικά:</u>	Μπακολουκάς Σεραφείμ Χριστοφορίδη Χριστίνα Γεωργιοπούλου Ασπασία Μανίκας Γεώργιος
9	Υπεύθυνοι Επικοινωνίας με τους αρμόδιους φορείς		Βλάχου Μαρία Καραγιάννης Σπυρίδων Καπασκέλη Ελένη
10	Ομάδα Υποστήριξης ΑμεΑ	<p><u>Προσεισμικά:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ενημέρωση όλου του προσωπικού για το ημερήσιο σχολικό πρόγραμμα και τις ανάγκες του Ατόμου με Αναπτηρία. - Συζήτηση με το Άτομο για τις ενέργειες προστασίας που πρέπει να κάνει σε περίπτωση καταστροφικού σεισμικού γεγονότος. - Σχεδιασμός της διαδικασίας υποστήριξής του κατά τη διάρκεια της εκκένωσης και ενημέρωση του Διευθυντή για τυχόν ενέργειες που πρέπει να γίνουν για την ασφαλή εκκένωση του κτιρίου. - Ενημέρωση του προσωπικού για τις ενέργειες 	Μαθιανάκης Δημήτριος Κουτρούλη Ουρανία

		<p>προβλέπονται στο Σχολικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης και αφορούν στα ΑμεΑ. Όλο το προσωπικό του σχολείου πρέπει να γνωρίζει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - σε ποια αίθουσα βρίσκεται το Άτομο με Αναπηρία, - τις ανάγκες του Ατόμου με Αναπηρία - τη διαδικασία εκκένωσης που θα πρέπει να ακολουθηθεί. <p>Μετά την Καταστροφή:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Υποστήριξη του Ατόμου με Αναπηρία κατά τη διάρκεια της εκκένωσης. - και κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο χώρο καταφυγής. 	
11	Υπεύθυνοι Τμημάτων	<p>Προσεισμικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δημιουργία καταλόγου με τα στοιχεία επικοινωνίας των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών του τμήματός τους (επίθετο, διεύθυνση, τηλ. επικοινωνίας κ.ά.), τα εφεδρικά πρόσωπα επικοινωνίας κ.λπ. 	<p>Βάσει αντίστοιχης πράξης του Συλλόγου Διδασκόντων.</p>

1.2.1.3. Συμμετοχή Μαθητών

Οι μαθητές:

- ✓ ενημερώνονται για το φαινόμενο του σεισμού και τα ενδεδειγμένα μέτρα προστασίας πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από ένα σεισμό.
- ✓ ενημερώνονται για το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης του σχολείου.
- ✓ συμμετέχουν στις ασκήσεις ετοιμότητας και εκπαίδευσης στην εφαρμογή του Σχολικού Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης για περίπτωση σεισμού.
- ✓ εκπονούν με τη συνδρομή των εκπαιδευτικών τους εργασίες και προγράμματα σε σχετικά θέματα.

1.2.1.4. Επισήμανση & Άρση Επικινδυνοτήτων

Η Ομάδα Σύνταξης του Σχεδίου είναι υπεύθυνη για την επισήμανση των τυχόν επικινδυνοτήτων που υπάρχουν στους χώρους του κτιρίου και του προαυλίου του σχολείου και τη σύνταξη προτάσεων για άρση τους.

Ο όρος επισήμανση και άρση επικινδυνοτήτων αναφέρεται στις απαραίτητες προσεισμικές παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν, με στόχο την αποφυγή του τραυματισμού των μαθητών και του προσωπικού του σχολείου, που μπορεί να προκληθεί από βλάβες σε μη δομικά στοιχεία του κτιρίου και στον εξοπλισμό του.

Αίθουσες Διδασκαλίας, Εργαστήρια, Αμφιθέατρα, Γυμναστήρια	Επισήμανση	Άρση
Απομάκρυνση θρανίων και εδρών από τις τζαμαρίες και τις εξόδους	ναι	ναι
Τοποθέτηση των βιβλιοθηκών μακριά από τις θέσεις των μαθητών και στερέωσή τους κατάλληλα στους τοίχους	ναι	Εν μέρει
Τοποθέτηση των βιβλιοθηκών ή άλλων επίπλων μακριά από τις θέσεις των μαθητών	ναι	Εν μέρει

Τοποθέτηση των βαριών και εύθραυστων αντικειμένων σε χαμηλά και ασφαλή σημεία	ναι	Εν μέρει
Στερέωση με κλειστά άγκιστρα των πινάκων και των κάδρων	ναι	Εν μέρει
Οι ψευδοροφές, σωληνώσεις, φωτιστικά, χωρίσματα και διακοσμητικά γύψινα στοιχεία είναι κατάλληλα στερεωμένα ώστε να αποφευχθεί η πτώση τους σε περίπτωση σεισμού κατά μήκος των εξόδων διαφυγής:	ναι	ναι
Ασφάλιση των θυρών και των συρταριών των ντουλαπιών, ώστε να μην ανοίγουν	ναι	Εν μέρει
Αποθήκευση των τοξικών και εύφλεκτων υλικών σε κλειστά ντουλάπια	ναι	ναι
Τα τζάμια που χρησιμοποιούνται στις προσόψεις και στα παράθυρα είναι ασφαλείας (από γυαλί οπλισμένο με πλέγμα ή με επικάλυψη ειδικής μεμβράνης);	ναι	όχι

Διοδοι Διαφυγής	Επισήμανση	Άρση
Διατήρηση των διαδρόμων ελεύθερων από ντουλάπες, θρανία ή άλλα έπιπλα	ναι	ναι
Στερέωση με μεταλλικές γωνιές στους τοίχους, των βιβλιοθηκών, προθηκών, ραφιών	ναι	Εν μέρει
Τα μη στερεωμένα έπιπλα είναι τοποθετημένα μακριά από τις πόρτες εξόδου;	ναι	ναι
Τοποθέτηση σε ανοιχτές βιβλιοθήκες και ράφια ειδικών υμάντων εμπρός από τα βιβλία	ναι	όχι
Μέριμνα ώστε οι πόρτες εξόδου να ανοίγουν προς τα έξω	ναι	ναι
Στερέωση κατάλληλα των ψευδοροφών, χωρισμάτων, σωληνώσεων κ.λπ. που βρίσκονται κατά μήκος των διαδρόμων διαφυγής	ναι	ναι
Στήριξη των κιγκλιδωμάτων σε κλιμακοστάσια, εξώστες κ.ά.	ναι	ναι
Έχουν οι αυτόματες πόρτες κάποιο χειροκίνητο σύστημα λειτουργίας για την περίπτωση διακοπής ρεύματος μετά από έναν σεισμό;	ναι	Μηχανικές
Οι άκρες των βαθμίδων έχουν κάλυψη από αντιολισθητικό υλικό;	ναι	όχι
Υπάρχουν ράμπες με τις απαιτούμενες προδιαγραφές για ΑμεΑ;	ναι	ναι
Υπάρχει κουπαστή που να επιτρέπει συνεχή ολισθηση του χεριού πάνω σε αυτή;	ναι	ναι

Εγκαταστάσεις, Δίκτυα, Συσκευές, Πρώτες Βοήθειες	Επισήμανση	Άρση
Στερέωση κατάλληλη των σωμάτων θέρμανσης, κλιματισμού, των ανεμιστήρων, κ.λπ.	ναι	ναι
Τα στηθαία, τα γείσα, οι καμινάδες, τα κεραμίδια κ.λπ. είναι κατάλληλα στηριγμένα;	ναι	ναι
Ενημέρωση για τη θέση και τη λειτουργία των διακοπτών ηλεκτρικού, νερού ή φυσικού αερίου	ναι	ναι
Τοποθέτηση των πυροσβεστήρων -με οδηγίες χρήσης- σε κατάλληλες θέσεις και στήριξή τους με ελαστικούς υμάντες	ναι	ναι
Συντηρούνται τακτικά τα συστήματα ενεργητικής πυροπροστασίας;	ναι	ναι
Τοποθέτηση των ηλεκτρονικών υπολογιστών ή των τηλεοράσεων σε ασφαλείς θέσεις και στήριξη αυτών κατάλληλα πάνω στα γραφεία κ.λπ.	ναι	ναι

Τοποθέτηση του φαρμακείου σε ασφαλή και ευπρόσιτη θέση	ναι	ναι
Προαύλιο Σχολείου, Χώροι Καταφυγής	Επιστήμανση	Άρση
Στερέωση όλων των αναρτημένων στοιχείων στους εξωτερικούς τοίχους του κτιρίου, όπως μάρμαρα, μαρκίζες, μεγάφωνα, προβολείς, πινακίδες, κ.λπ.	ναι	ναι
Μέριμνα για την κατάλληλη στήριξη και συντήρηση των καλαθόσφαιρων, στύλων, καλωδίων, στεγάστρων, κρουνών κ.λπ. που βρίσκονται στο προαύλιο του σχολείου.	ναι	ναι

1.2.2. Ενέργειες Κατά τη Διάρκεια του Σεισμού

1.2.2.1. Ενέργειες Εκπαιδευτικών και Διοίκησης

- ✓ Διατηρούν την ψυχραίμια τους.
- ✓ Ζητούν από τους μαθητές τους να καλυφθούν κάτω από τα θρανία τους, κρατώντας με το χέρι τους το πόδι του θρανίου, δίνοντας την οδηγία: «Παιδιά καλυφθείτε - Σεισμός». Οι ίδιοι προφυλάσσονται κάτω από την έδρα.
- ✓ Προφυλάσσονται κατάλληλα ανάλογα με τη θέση που βρίσκονται την ώρα του σεισμού, σύμφωνα με την οδηγία: «Μένω στο χώρο που βρίσκομαι, Σκύβω, Καλύπτομαι, Κρατιέμαι», εάν δεν βρίσκονται σε αιθουσα διδασκαλίας την ώρα της δόνησης. Πιο συγκεκριμένα εάν δεν υπάρχει γερό, ξύλινο τραπέζι ή γραφείο για να καλυφθούν στο χώρο που βρίσκονται, πλησιάζουν στο δάπεδο και καλύπτουν το κεφάλι και τον αυχένα με τα χέρια τους.
- ✓ Παραμένουν προφυλαγμένοι για όσο χρόνο διαρκεί ο σεισμός.

1.2.2.2. Ενέργειες Μαθητών

- ✓ Καλύπτονται αμέσως κάτω από τα θρανία τους κρατώντας με το χέρι τους το πόδι του θρανίου, εάν την ώρα του σεισμού βρίσκονται μέσα στις αιθουσες διδασκαλίας
- ✓ Προφυλάσσονται κατάλληλα ανάλογα με τη θέση που βρίσκονται την ώρα του σεισμού (π.χ. διάδρομο, τουαλέτα), σύμφωνα με την οδηγία: «Μένω στο χώρο που βρίσκομαι, Σκύβω, Καλύπτομαι, Κρατιέμαι», εάν δεν βρίσκονται σε αιθουσα διδασκαλίας. Εάν στο χώρο που βρίσκονται δεν υπάρχει γερό, ξύλινο τραπέζι ή γραφείο για να καλυφθούν, πλησιάζουν στο δάπεδο και καλύπτουν το κεφάλι και τον αυχένα με τα χέρια τους.
- ✓ Παραμένουν προφυλαγμένοι για όσο χρόνο διαρκεί ο σεισμός.
- ✓ Παραμένουν στον αύλειο χώρο, μακριά από τις όψεις του κτιρίου, εάν βρίσκονται στο προαύλιο κατά τη διάρκεια της σεισμικής δόνησης.

1.2.2.3. Ενέργειες Επισκεπτών

Εφαρμόζουν τα μέτρα προστασίας που προαναφέρθηκαν, ανάλογα με το χώρο που βρίσκονται.

1.2.3. Ενέργειες Μετά το Τέλος του Σεισμού

1.2.3.1. Ενέργειες Διευθυντή / Υποδιευθυντή

- ✓ Διατηρούν την ψυχραίμια τους και μεριμνούν για την ανύψωση του ηθικού των μαθητών και του προσωπικού.
- ✓ Επιτηρούν την εφαρμογή του Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης, δηλαδή την ασφαλή εκκένωση των αιθουσών και τη συγκέντρωση των μαθητών στο προαύλιο του σχολείου.
- ✓ Επικοινωνούν με την Προϊσταμένη τους Αρχή και άλλους αρμόδιους φορείς εάν απαιτείται, για να ενημερωθούν για τις ενέργειές τους σε ότι αφορά στη διακοπή ή όχι της λειτουργίας του σχολείου

ή για να ενημερώσουν για τυχόν προβλήματα που προέκυψαν από το σεισμό.

- ✓ Παραμένουν μαζί με τους συναδέλφους τους και τους μαθητές τους στο χώρο καταφυγής για όσο χρόνο απαιτηθεί. Σε περίπτωση που ανακοινωθεί από το Δήμο, την Περιφέρεια κ.λπ. απόφαση διακοπής της λειτουργίας των σχολικών μονάδων θα πρέπει να παραμείνουν στο χώρο καταφυγής έως ότου όλοι οι μαθητές τους παραληφθούν από τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους.
- ✓ Λαμβάνουν, κατά την κρίση τους, κάθε μέτρο για τη διασφάλιση της ζωής και της ακεραιότητας διδασκομένων και διδασκόντων, καθώς και της περιουσίας του Δημοσίου.

1.2.3.2. Ενέργειες Εκπαιδευτικών

- ✓ Διατηρούν την ψυχραιμία τους και μεριμνούν για την ανύψωση του ηθικού των μαθητών τους και των συναδέλφων τους.
- ✓ Μετά το τέλος της σεισμικής δόνησης, σηκώνονται και ζητούν από τους μαθητές να προετοιμαστούν για την εκκένωση της αίθουσάς τους.
- ✓ Ζητούν από τους μαθητές τους να μην τρέχουν, να κινούνται γρήγορα αλλά με ηρεμία και τάξη κατά την εκκένωση του κτιρίου.
- ✓ Ανοίγουν την πόρτα της αίθουσας, ελέγχουν για τυχόν επικινδυνότητες, παρακολουθούν την εκκένωση των αιθουσών που προηγούνται της δικής τους και δίνουν το ένασμα της εκκένωσης όταν έρθει η σειρά της συγκεκριμένης αίθουσας, σύμφωνα με το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης του Σχολείου (Παράρτημα Α).
- ✓ Παίρνουν μαζί τους το απουσιολόγιο, το βιβλίο ύλης και την κατάσταση με τα στοιχεία των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών που υπάρχει στην αίθουσα, πριν την εκκενώσουν.
- ✓ Βεβαιώνονται ότι δεν έμεινε κανένας μαθητής μέσα στην αίθουσα και φεύγουν τελευταίοι από την αίθουσα, κατευθυνόμενοι προς τον ασφαλή προκαθορισμένο χώρο συγκέντρωσης. Προσέχουν τις επικινδυνότητες που βρίσκονται στη διαδρομή τους.
- ✓ Καταμετρούν τους μαθητές τους όταν συγκεντρωθούν στο προαύλιο. Ενεργούν σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί στο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης όσοι εκπαιδευτικοί δεν είχαν καθήκοντα διδασκαλίας την ώρα της σεισμικής δόνησης.
- ✓ Παραμένουν μαζί με τους συναδέλφους τους και μαθητές τους στο χώρο καταφυγής για όσο χρόνο απαιτηθεί. Σε περίπτωση που ανακοινωθεί από το Δήμο, την Περιφέρεια κ.λπ. απόφαση διακοπής της λειτουργίας των σχολικών μονάδων θα πρέπει να παραμείνουν στο χώρο καταφυγής έως ότου όλοι οι μαθητές τους παραληφθούν από τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους.

1.2.3.3. Ενέργειες Μαθητών

- ✓ Μετά το τέλος της σεισμικής δόνησης, βγαίνουν από τα θρανία κάτω από τα οποία είχαν προφυλαχθεί, και προετοιμάζονται για την εκκένωση της αίθουσας σύμφωνα με τις οδηγίες του εκπαιδευτικού τους.
- ✓ Εκκενώνουν το σχολικό κτίριο, σύμφωνα με το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης του Σχολείου, χωρίς να τρέχουν, γρήγορα και με τάξη.
- ✓ Συγκεντρώνονται ανά τμήμα στο κεντρικό προαύλιο και βοηθούν τον εκπαιδευτικό τους να πάρει πάρουσιες.
- ✓ Ακολουθούν τις οδηγίες που τους δίνονται από τους εκπαιδευτικούς.
- ✓ Παραμένουν στο χώρο καταφυγής έως ότου παραληφθούν από τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους, σε περίπτωση που ανακοινωθεί απόφαση διακοπής της λειτουργίας του Σχολείου.
- ✓ Εάν οι μαθητές βρεθούν μόνοι τους εντός του σχολικού κτιρίου π.χ. διάδρομο, τουαλέτα (εκτός αιθουσας διδασκαλίας), προφυλάσσονται κατάλληλα ανάλογα με το χώρο που βρίσκονται την ώρα

του σεισμού και εκκενώνουν το σχολικό κτίριο μετά το πέρας της σεισμικής δόνησης σύμφωνα με το Σχέδιο του Σχολείου, δηλαδή κατευθύνονται στο προαύλιο του Σχολείου και ενσωματώνονται με το τμήμα τους.

- ✓ Εάν κατά τη διάρκεια της εκκένωσης του κτιρίου εκδηλωθεί νέα σεισμική δόνηση, οι μαθητές προφυλάσσονται κατάλληλα ανάλογα με τη θέση που βρίσκονται (κλιμακοστάσιο, διάδρομο κ.α.), σύμφωνα πάντοτε με την οδηγία: «Μένω στο χώρο που βρίσκομαι, Σκύβω, Καλύπτομαι, Κρατιέμαι». Μετά το πέρας του σεισμού αυτού συνεχίζουν κανονικά την εκκένωση του σχολικού κτιρίου.

1.2.3.4. Ενέργειες Επισκεπτών

Εφαρμόζουν τον Αντισεισμικό Σχεδιασμό του Σχολείου, χωρίς να παρακωλύουν την έξοδο των μαθητών.

1.2.3.5. Ενέργειες Ομάδων Εργασίας

Όπως περιγράφονται στον σχετικό πίνακα στις σελίδες 6 έως 10.

1.3. Διοργάνωση Ασκήσεων Ετοιμότητας

Οι ασκήσεις ετοιμότητας δίνουν τη δυνατότητα να αποκτηθεί η ενδεδειγμένη αντισεισμική στάση και συμπεριφορά των μαθητών, εκπαιδευτικών και διοικητικού προσωπικού και να βελτιωθούν οι δεξιότητές τους. Η πρώτη άσκηση ετοιμότητας του σχολείου θα πραγματοποιηθεί με την έναρξη κάθε σχολικού έτους και θα ακολουθήσουν δύο ακόμα, μία ανά τρίμηνο, σύμφωνα με τις σχετικές εγκυκλίους και τα αντίστοιχα έγγραφα.

Κατά τη διάρκεια των ασκήσεων μπορούν να προβλέπονται διάφορα πιθανά σενάρια (σεισμός σε ώρα μαθήματος, σεισμός σε ώρα διαλείμματος, σεισμός όταν βρίσκονται όλοι οι μαθητές στην αίθουσα εκδηλώσεων, αδυναμία επικοινωνίας με την Προϊσταμένη Αρχή λόγω βλαβών στο δίκτυο τηλεφωνίας κ.λπ.).

Στο ημερολόγιο ασκήσεων ετοιμότητας (Παράρτημα ΣΤ) θα καταγράφονται οι πραγματοποιηθείσες ασκήσεις.

Η έναρξη της άσκησης/της προσομοίωσης της δόνησης καθώς και το τέλος της προσομοίωσης της δόνησης γίνεται με τον ακόλουθο προαποφασισμένο συνθηματικό ήχο: **Τρείς (03) παρατεταμένες κρούσεις των ηλεκτρικών κωδώνων του κτηρίου**

Σε περίπτωση πραγματικού σεισμού η ίδια η δόνηση αποτελεί το έναυσμα εκκίνησης σχετικών ενεργειών, οπότε δε θα ηχήσει κανένας συνθηματικός ήχος.

1.3.1. Άσκηση κατά τη διάρκεια διδασκαλίας

Εφαρμόζεται ο αντισεισμικός σχεδιασμός του σχολείου. Πιο συγκεκριμένα:

- ✓ Ο εκπαιδευτικός διατηρεί τη ψυχραιμία του και ζητά να καλυφθούν οι μαθητές κάτω από τα θρανία κρατώντας με το χέρι τους το πόδι του επίπλου και να μείνουν σε αυτή τη θέση μέχρι να τελειώσει ο σεισμός. Ο ίδιος καλύπτεται κάτω από την έδρα.
- ✓ Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που δεν βρίσκονται σε αίθουσα διδασκαλίας και δεν υπάρχει τραπέζι, γραφείο ή θρανίο στο χώρο που βρίσκονται, πρέπει να σκύψουν και να πλησιάσουν στο δάπτεδο όσο το δυνατόν μακριά από επικινδυνότητες, προστατεύοντας το κεφάλι και τον αυχένα τους με τα χέρια τους.
- ✓ Μόλις ακουστεί ο προαναφερόμενος συνθηματικός ήχος λήξης του σεισμού, ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να σηκωθούν και ο ίδιος κατευθύνεται προς την πόρτα εισόδου-εξόδου της αίθουσας για να ελέγξει το διάδρομο.
- ✓ Καθησυχάζει και ενθαρρύνει τους μαθητές που έχουν έντονες συναισθηματικές αντιδράσεις.

- ✓ Όταν έρθει η σειρά του συγκεκριμένου Τμήματος να εκκενώσει το κτίριο (σύμφωνα με το Σχολικό Σχέδιο), ζητά από τους μαθητές να είναι ήρεμοι και προσεκτικοί, και να τους παροτρύνει να ακολουθήσουν την προσχεδιασμένη πορεία με τάξη και ψυχραίμια, προκειμένου να βγουν στο προαύλιο, μένοντας ο ίδιος πίσω απ' αυτούς. Πρώτα εκκενώνουν οι μαθητές την αίθουσα έχοντας τα χέρια κάτω και παίρνοντας μαζί τους μόνο το κατάλληλο ένδυμα ανάλογα με την εποχή και τελευταίος αποχωρεί ο εκπαιδευτικός. Ο εκπαιδευτικός εκκενώνει την αίθουσα αφού πρώτα πάρει μαζί του το απουσιολόγιο και την κατάσταση με τα στοιχεία των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη διαδικασία εκκένωσης του Τμήματος που θα εκκενώσει πρώτο κάθε όροφο, ώστε τα πατιδιά να κινηθούν με τάξη.
- ✓ Εάν κατά τη διάρκεια της εκκένωσης του σχολικού κτιρίου εκδηλωθεί κάποιος νέος σεισμός, θα πρέπει να ακολουθηθεί από όλους εκ νέου η οδηγία αυτοπροστασίας: "Μένω στο χώρο που βρίσκομαι, Σκύβω, Καλύπτομαι και παραμένω στη θέση μου μέχρι να τελειώσει ο σεισμός". Μετά το πέρας του σεισμού θα συνεχιστεί η διαδικασία εκκένωσης.
- ✓ Όταν οι μαθητές συγκεντρωθούν στο προαύλιο, ο εκπαιδευτικός τους καταμετρά.
- ✓ Εάν το προαύλιο δεν αποτελεί τον κατάλληλο χώρο καταφυγής θα πρέπει να μετακινηθούν οι μαθητές σε άλλο προεπιλεγμένο χώρο καταφυγής, ανά ομάδες των 30 ατόμων περίπου με τη συνοδεία εκπαιδευτικών. Προσοχή πρέπει να δοθεί σε επικινδυνότητες που τυχόν υπάρχουν κατά τη διαδρομή προς το δεύτερο χώρο καταφυγής.
- ✓ Οι Ομάδες ενεργούν σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί στο Σχέδιο, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη ότι οι εκπαιδευτικοί που είχαν διδασκαλία την ώρα του σεισμού, έχουν ως προτεραιότητα την καθοδήγηση και την προστασία των μαθητών τόσο κατά την εκκένωση του κτιρίου όσο και την παραμονή τους στο προαύλιο, και όχι τυχόν άλλα καθήκοντα σε Ομάδες.
- ✓ Οι μαθητές παραμένουν στο προαύλιο έως ότου υπάρξει σχετική ενημέρωση από την Προϊσταμένη Αρχή για τις περαιτέρω ενέργειες. Στην περίπτωση που διακοπεί η λειτουργία των σχολείων οι μαθητές πρέπει να παραληφθούν από τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους από τους προκαθορισμένους στο σχολικό Σχέδιο χώρους καταφυγής.

1.3.2. Άσκηση κατά τη διάρκεια του διαλείμματος

- ✓ Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που βρίσκονται στον αύλειο χώρο παραμένουν εκεί. Δεν πλησιάζουν τις προσόψεις του κτιρίου και άλλες επικινδυνότητες.
- ✓ Οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί στους ορόφους, οι επιμελητές τους και οι τυχόν υπάρχοντες μαθητές εφαρμόζουν τις σχετικές οδηγίες αυτοπροστασίας ανάλογα με το χώρο που βρίσκονται.
- ✓ Μόλις ακουστεί ο προαναφερόμενος συνθηματικός ήχος λήξης του σεισμού, οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί και οι επιμελητές εκκενώνουν το κτίριο σύμφωνα με το Σχέδιο του Σχολείου. Οι επιμελητές παίρνουν μαζί τους το απουσιολόγιο και την κατάσταση με τα στοιχεία των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών.
- ✓ Προσεισμικά οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί θα μεριμνούν καθημερινά για την υποχρεωτική εκκένωση των αιθουσών, κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, ώστε να μην υπάρχουν μαθητές στις αίθουσες.
- ✓ Οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί κάθε ορόφου θα πρέπει μετά τη λήξη του σεισμού και πριν εκκενώσουν το κτίριο να ελέγχουν τις αιθουσές και τους άλλους χώρους του ορόφου για να επιβεβαιώσουν ότι έχουν εκκενωθεί.

1.3.3. Διαδικασία Εκκένωσης του κτιρίου

Σε ότι αφορά στην διαδικασία εκκένωσης όλοι οι εκπαιδευτικοί είναι υπεύθυνοι για την εκκένωση της αίθουσας στην οποία διδάσκουν την ώρα του σεισμού σύμφωνα με τις οδηγίες που υπάρχουν παρακάτω.

Μετά το πέρας της σεισμικής δόνησης εφαρμόζεται η διαδικασία εκκένωσης των αιθουσών ανά όροφο που περιγράφεται στο Παράρτημα Α, ακολουθώντας την αρχή της εγγύτητας των αιθουσών σε σχέση με την έξοδο, δηλαδή εκκενώνονται πρώτα τα τμήματα και οι ππέρυγες που βρίσκονται πλησιέστερα στο κάθε κλιμακοστάσιο.

- ✓ Ο χώρος καταφυγής των μαθητών/τριών είναι το γήπεδο καλαθοσφαίρισης (μπάσκετ), όπου θα γίνει και καταμέτρησή τους.
  - ✓ Οι μαθητές που κατά την εκδήλωση του σεισμού βρίσκονται σε διαδρόμους, στο γυμναστήριο, στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων ή στις τουαλέτες, μετά το πέρας του σεισμού θα πρέπει να βγουν στο προαύλιο και να κατευθυνθούν στους προαναφερθέντες χώρους με μεγάλη προσοχή, αποφεύγοντας να προσεγγίσουν τις προσόψεις του κτιρίου.
  - ✓ Αμέσως μετά την έξοδο των μαθητών από το κτίριο και τη συγκέντρωσή τους στον προκαθορισμένο χώρο συγκέντρωσης (Παράρτημα Α), ο εκπαιδευτικός κάθε τμήματος θα καταμετρήσει τους μαθητές, προκειμένου να βεβαιωθεί ότι όλοι οι παρόντες στην αίθουσα μαθητές βρίσκονται στο προαύλιο. Σε περίπτωση σεισμού κατά την ώρα του διαλείμματος ο καθηγητής που θα κάνει την καταμέτρηση των μαθητών θα είναι ο διδάσκων της επόμενης ακριβώς ώρας.
  - ✓ Στη συνέχεια ο κάθε εκπαιδευτικός θα αναφέρει στο Διευθυντή και στην Ομάδα Αναζήτησης Ατόμων την τυχόν απουσία μαθητών από το χώρο καταφυγής, ώστε να ελεγχθούν οι διάδρομοι, οι αίθουσες και οι τουαλέτες για την ανεύρεση των απόντων μαθητών.
  - ✓ Οι Ομάδες ενεργούν σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί στο Σχέδιο.
  - ✓ Εάν διαπιστωθεί ότι το προαύλιο και το γήπεδο καλαθοσφαίρισης δεν είναι ασφαλή, οι μαθητές μπορεί να χρειαστεί να μετακινηθούν στο πλησίον Πάρκο Ηρώων, ανά ομάδες των 30 ατόμων περίπου με τη συνοδεία εκπαιδευτικών.
  - ✓ Οι μαθητές παραμένουν στο χώρο καταφυγής έως ότου υπάρξει σχετική ενημέρωση από την Προϊσταμένη Αρχή για τις περαιτέρω ενέργειες. Στην περίπτωση που αποφασιστεί διακοπή της λειτουργίας των σχολείων οι μαθητές πρέπει να παραληφθούν από τους γονείς ή τους κηδεμόνες τους από τους προκαθορισμένους στο σχολικό Σχέδιο χώρους καταφυγής.
- Προσοχή:** Οι μαθητές δεν θα πάρουν μαζί τους τις τσάντες τους κατά την εκκένωση του κτιρίου, παρά μόνο τα κατάλληλα για την εποχή ρούχα κ.λπ.

1.3.4. Αποτίμηση Άσκησης Ετοιμότητας

Μετά από κάθε άσκηση ακολουθεί αξιολόγησή της από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς, έτσι ώστε να επισημανθούν τυχόν προβλήματα ή αδυναμίες στο επί χάρτου Σχολικό Σχέδιο και να προταθούν βελτιώσεις. Είναι στην κρίση του Διευθυντή η συμμετοχή των μαθητών στην αξιολόγηση της άσκησης.

Για την καλύτερη αξιολόγηση της άσκησης μπορεί να έχουν οριστεί εκ των προτέρων εκπαιδευτικοί ή μαθητές ως «Παρατηρητές», οι οποίοι δεν θα λάβουν μέρος στην άσκηση ακολουθώντας τον προσεισμικό σχεδιασμό, αλλά θα καταγράφουν τις αδυναμίες στην υλοποίηση του Σχολικού Σχεδίου ώστε να γίνουν βελτιωτικές παρεμβάσεις.

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο μπορεί να συμπληρωθεί από τον Διευθυντή του σχολείου, όλους τους εκπαιδευτικούς που έλαβαν μέρος, το διοικητικό προσωπικό, τους «Αξιολογητές» κ.λπ. και να αξιοποιηθεί για την αποτίμηση της άσκησης ετοιμότητας για σεισμό.

	<i>Ερωτηματολόγιο Αποτίμησης Άσκησης Ετοιμότητας για Σεισμό</i>	<i>Ναι</i>	<i>Όχι</i>
1	Ήταν ενημερωμένοι οι εκπαιδευτικοί για τη διενέργεια της άσκησης;		
2	Ήταν ενημερωμένοι οι μαθητές για τη διενέργεια της άσκησης;		
3	Ήταν όλοι ενημερωμένοι για το σενάριο της άσκησης;		
4	Γνώριζαν οι εκπαιδευτικοί τους ρόλους τους;		
5	Όταν ακούστηκε το προαποφασισμένο ηχητικό σήμα οι μαθητές συνειδητοποίησαν ότι ξεκίνησε η άσκηση;		
6	Το ηχητικό σήμα ήταν γνωστό σε όλους;		
7	Παρέμειναν οι μαθητές στην τάξη τους όταν ξεκίνησε η άσκηση;		
8	Έλαβαν οι μαθητές τα απαραίτητα μέτρα αυτοπροστασίας;		
9	Έγινε αντιληπτό από όλους το ηχητικό σήμα της λήξης του σεισμού;		
10	Γνώριζαν οι μαθητές τι έπρεπε να κάνουν μετά τη λήξη του σεισμού;		
11	Έδωσε τις κατάλληλες οδηγίες εκκένωσης ο εκπαιδευτικός;		
12	Το Τμήμα εκκένωσε το σχολικό κτίριο σύμφωνα με τη σειρά που ορίζεται στο Σχολικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης;		
13	Ακολούθησαν οι μαθητές τις οδηγίες του εκπαιδευτικού;		
14	Ήταν οι μαθητές συνεργάσιμοι και προσεκτικοί;		
15	Πήρε ο απουσιολόγος/ή ο εκπαιδευτικός το απουσιολόγιο μαζί του;		
16	Υπήρχε Άτομο με Αναπτηρία στο Τμήμα; Εάν ναι, ήρθε εγκαίρως η Ομάδα Υποστήριξης του ΑμεΑ για να το βοηθήσει κατά την εκκένωση;		
17	Γνώριζε η Ομάδα Υποστήριξης του ΑμεΑ την διαδικασία εκκένωσης που θα έπρεπε να ακολουθηθεί;		
18	Εκκένωσαν οι μαθητές το κτίριο με γρήγορο βήμα, χωρίς να τρέχουν;		
19	Ακολούθουσε ο εκπαιδευτικός το Τμήμα του καθ' όλη τη διάρκεια της εκκένωσης;		
20	Γνώριζαν οι μαθητές τη διαδρομή που έπρεπε να ακολουθήσουν για να εκκενώσουν το κτίριο;		
21	Έχει γίνει άρση επικινδυνοτήτων στις οδεύσεις διαφυγής;		
22	Είναι γνωστός σε όλους ο χώρος καταφυγής;		
23	Υπάρχει σήμανση στον χώρο καταφυγής για το κάθε Τμήμα;		
24	Είναι ασφαλής ο χώρος καταφυγής;		
25	Συγκεντρώθηκαν άμεσα οι μαθητές στον χώρο καταφυγής;		
26	Έγινε καταμέτρηση των μαθητών στον χώρο καταφυγής;		
27	Διαπιστώθηκαν απόντες μαθητές ή εκπαιδευτικοί;		
28	Παρατηρήθηκαν τραυματισμοί;		
29	Η Ομάδα Παροχής Πρώτων Βοηθειών ενήργησε σύμφωνα με τα προβλεπόμενα;		
30	Γνωρίζουν όλοι οι εκπαιδευτικοί τις βασικές οδηγίες για Παροχή Πρώτων Βοηθειών;		
31	Γνωρίζουν όλοι οι εκπαιδευτικοί τις οδηγίες για τη χρήση του πυροσβεστήρα;		
32	Γνωρίζουν οι γονείς των μαθητών το χώρο από τον οποίο θα παραλάβουν τα παιδιά τους σε περίπτωση σεισμού;		
33	Ήταν κατά τη γνώμη σας ικανοποιητική η διοργάνωση της άσκησης;		
34	Είχε η άσκηση τα προσδοκώμενα για εσάς αποτελέσματα;		
35	Θεωρείτε απαραίτητη τη διοργάνωση ασκήσεων ετοιμότητας στο σχολείο;		
36	Επιθυμείτε να συμμετέχετε πάλι σε άσκηση ετοιμότητας;		

1.4. Ενημέρωση Μαθητών – Εκπαιδευτικών – Γονέων

Για την εμπέδωση των προαναφερομένων πρέπει να υπάρξει σχετική ενημέρωση των μαθητών και των εκπαιδευτικών για τις ενδεδειγμένες στην περίπτωση εκδήλωσης σεισμού οδηγίες προστασίας, ώστε να αποφευχθεί τυχόν πανικός και τραυματισμοί.

Οι γονείς και κηδεμόνες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι σε περίπτωση που ανακοινωθεί διακοπή της λειτουργίας των σχολικών μονάδων θα πρέπει να παραλάβουν τα παιδιά τους από τον προεπιλεγμένο χώρο καταφυγής του σχολείου.

Σημείωση

Οι ανωτέρω ομάδες που αναφέρονται στις σελίδες 6 έως 10 του παρόντος, ταυτίζονται τόσο σε περίπτωση περιστατικού έκτακτης ανάγκης (όπως αυτά παρατίθενται ακολούθως) όσο και στην περίπτωση σεισμικού κινδύνου.

Σε περίπτωση Πολιτικής Κινητοποίησης οι εν λόγω ομάδες αναλαμβάνουν και καθήκοντα Πολιτικής Άμυνας, όπως προβλέπεται από το Ν.Δ. 17/74 «Περί Πολιτικής Σγεδιάσεως Εκτάκτου Ανάγκης» (Π.Σ.Ε.Α) (ΦΕΚ Α'/236/1994) και από τις Οδηγίες Οργανώσεως Πολιτικής Αμύνης Δημοσίων Ανεξάρτητων Ιδρυμάτων & Ανεξάρτητων Ιδρυμάτων (ΔΑΙ & ΑΙ), με αριθ. Πρωτ. 107/1/54 του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως.

2. ΜΕΤΡΑ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΔΑΙ

2.1. Σκοπός

Η πρόληψη ή ο περιορισμός των πυρκαγιών που προκαλούνται από διάφορες αιτίες, η κατάσβεσή τους και απελευθέρωση ατόμων που εγκλωβίζονται μέσα στα κτίρια ή άλλους χώρους των ΔΑΙ – AI.

2.2. Οργάνωση

Η Πυρασφάλεια των ΔΑΙ-AI επιτυγχάνεται με:

- ✓ Προληπτικά Μέτρα
- ✓ Κατασταλτικά Μέτρα
- ✓ Καθορισμό και οργάνωση του προσωπικού πυρασφάλειας
- ✓ Εξασφάλιση των απαραίτητων για την διάσωση και πυρόσβεση μέσων
- ✓ Εκπαίδευση όλου του προσωπικού του Ιδρύματος στη χρήση των παραπάνω διασωστικών και κατασβεστικών μέσων και
- ✓ Εκπαίδευση των ομάδων Πυρασφάλειας, ώστε σε περίπτωση οποιουδήποτε συμβάντος, να είναι σε θέση να το αντιμετωπίσουν με επιτυχία και να καθοδηγήσουν με ασφάλεια το υπόλοιπο προσωπικό του Ιδρύματος.

2.3. Προληπτικά μέτρα

Ο Αρχηγός Π.Α. κάθε ΔΑΙ-AI πρέπει να μελετήσει όλους τους τρόπους που θα συμβάλουν στην πρόληψη ή τον περιορισμό των κινδύνων εκδήλωσης πυρκαγιών από διάφορες αιτίες και να λάβει τα απαραίτητα για το σκοπό αυτό μέτρα, μερικά από τα οποία αναφέρονται παρακάτω:

- ✓ Μεταφέρει έγκαιρα τις αποθηκευμένες εύφλεκτες ή εκρηκτικές ύλες, αλλά και όσες δεν είναι άμεσης χρήσης, σε χώρους μακριά από το προσωπικό ή σε άλλους με στερεά και άφλεκτη στέγη που να παρέχουν ασφάλεια.
- ✓ Προβλέπει να υπάρχει σύστημα μόνιμων εγκαταστάσεων καταιωνισμού (νερού, αφρού, κόνης ή αδρανών αερίων κλπ) σε αποθήκες εύφλεκτων υλών και σε δεξαμενές υγρών καυσίμων κλπ κατά περίπτωση.
- ✓ Φροντίζει για την αποφυγή ανάμιξης των διαφόρων υλικών και ειδικότερα των χημικών προϊόντων, την απομάκρυνσή τους και την κατάλληλη τοποθέτηση των υλών εκείνων για τις οποίες υπάρχει κίνδυνος ανάφλεξης.
- ✓ Μεριμνά για την ύπαρξη διόδων ανάμεσα στα αποθηκευμένα υλικά, για να διευκολύνεται η επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς, για την διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος τις ώρες που δεν λειτουργεί το Ίδρυμα, (πλην των φώτων ασφαλείας) και για την επιμελή συντήρηση των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων προς αποφυγή βραχυκυκλώματος.
- ✓ Φροντίζει για την ύπαρξη αλεξικέραυνου, που επιθεωρείται τακτικά. Με αλεξικέραυνο πρέπει να εφοδιάζονται όλες οι επιχειρήσεις οι οποίες παρουσιάζουν σοβαρούς κινδύνους από τους κεραυνούς.
- ✓ Αναρτά πινακίδες σε εμφανή σημεία, που σ' αυτές να αναγράφονται οδηγίες πρόληψης πυρκαγιών και άλλων ατυχημάτων (εγκλωβισμών, δηλητηριάσεων κλπ), τρόποι ενεργειών του προσωπικού σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς, αλλά και κάθε άλλου μέτρου που θα συμβάλει στην αποφυγή της πυρκαγιάς και την μείωση του κινδύνου από αυτή.
- ✓ Εποπτεύει, ώστε να γίνεται τακτικός έλεγχος από αρμόδιο όργανο, στις ηλεκτρικές και λοιπές εγκαταστάσεις του Ιδρύματος και γενικά σε όλους τους χώρους στους οποίους υπάρχει κίνδυνος να εκδηλωθεί και να αναπτυχθεί μια πυρκαγιά.

- ✓ Φροντίζει για την εγκατάσταση αυτόματου συστήματος αποκάλυψης πυρκαγιών (ανιχνευτές φλόγας, θερμότητας, καπνού και αερίων), εκεί όπου κατά περίπτωση κρίνεται αναγκαίο.

2.4. Κατασταλτικά μέτρα (κατάσβεση πυρκαγιών)

Αυτά συνίστανται στον εξοπλισμό των ΔΑΙ-ΑΙ και είναι απαραίτητα μέσα καταστολής-κατάσβεσης που διακρίνονται σε:

- ✓ Στοιχειώδη ή άμεσης επέμβασης
- ✓ Τακτικά

Στοιχειώδη ή άμεσης επέμβασης μέσα και υλικά:

- ✓ Είναι τα πρόχειρα φορητά και τροχήλατα μέσα, τα οποία χρησιμοποιούνται με μεγάλη ευκολία και είναι πολύ αποτελεσματικά στην καταπολέμηση των πυρκαγιών στο αρχικό τους στάδιο και για την κατάσβεση νέων μικρών εστιών της φωτιάς.
- ✓ Τοποθετούνται εντός και εκτός των κτιριακών εγκαταστάσεων σε επίκαιρες και προσιτές για το προσωπικό θέσεις, σε κάθε όροφο ή χώρο και αποτελούν τα βασικά και ειδικά πυροσβεστικά σημεία των ΔΑΙ & ΑΙ.

Ειδικότερα τα φορητά μέσα (πυροσβεστήρες) πρέπει να τοποθετούνται σε τοίχους σε ύψος 1,20 μέχρι 1,50 μ. από το δάπεδο, μακριά από μεγάλες εστίες θερμότητας και ανά ένας φορητός πυροσβεστήρας κόνειως κοντά στην ηλεκτρική εγκατάσταση και στον χώρο κεντρικής θέρμανσης.

Επιπλέον στο χώρο του λεβητοστασίου και πάνω από τον καυστήρα και την δεξαμενή πρέπει να τοποθετείται ένας ή και περισσότεροι αυτοδιεγειρόμενοι πυροσβεστήρες οροφής ανάλογοι σε αριθμό και περιεχόμενο της διάστασης του χώρου που πρόκειται να καλύψουν από άποψη πυροπροστασίας.

2.5. Προσωπικό Πυρασφάλειας (ομάδα Πυρασφάλειας)

- ✓ Το προσωπικό πυρασφάλειας πρέπει να επιλέγεται από τους μη στρατεύσιμους άνδρες κάθε ΔΑΙ ή ΑΙ, κατά προτίμηση από τους νεώτερους και σωματικώς ισχυρότερους του εργατικού ή υπαλληλικού προσωπικού του, οι οποίοι και θα αποτελούν την ομάδα Πυρασφάλειας του Ιδρύματος.
- ✓ Η σύνθεση της ομάδας πυρασφάλειας αποτελείται από υποομάδες κάθε μια από τις οποίες περιλαμβάνει 3-10 άνδρες και εξαρτάται κυρίως από σταθερούς συντελεστές όπως:
  - Το μέγεθος του Ιδρύματος
  - Τη δύναμη σε προσωπικό του Ιδρύματος
  - Τα παραγόμενα προϊόντα και ο κίνδυνος πυρκαγιάς από τη φύση των προϊόντων αυτών
  - Την κατασκευή των κτιριακών εγκαταστάσεων
  - Τον κίνδυνο πυρκαγιάς έξω και
  - Την αναμενόμενη βοήθεια και την απόσταση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας από το Ίδρυμα.
 Στα Ιδρύματα που εργάζονται περισσότερες από μια βάρδιες, η ομάδα πυρασφάλειας πρέπει να καλύπτει όλες τις βάρδιες του 24ώρου.
- ✓ Αρχηγός της Ομάδος Πυρασφάλειας και υπεύθυνος για την πυρασφάλεια του Ιδρύματος, ορίζεται ο πλέον κατάλληλος από το προσωπικό (π.χ. με προϋπηρεσία στην Πυροσβεστική, Μηχανικός ή Χημικός κλπ). Ένα άτομο από το προσωπικό πυρασφάλειας ορίζεται αναπληρωτής αυτού. Όλα τα μέλη της ομάδας πρέπει να έχουν πλήρη γνώση των εγκαταστάσεων και των κινδύνων που υπάρχουν σ' αυτές.
- ✓ Τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις του Αρχηγού Πυρασφάλειας καθορίζονται από τον Αρχηγό Πολιτικής Άμυνας κάθε ΔΑΙ ή ΑΙ και αναγράφονται στον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας Π.Α. του Ιδρύματος

✓ Υποχρεώσεις –καθήκοντα Αρχηγού Πυρασφάλειας:

- Εκπαιδεύεται από την Πυροσβεστική Υπηρεσία της πόλης και αναλαμβάνει την οργάνωση των μέτρων πυρασφάλειας, την συγκρότηση της ομάδας και τη θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση των ανδρών της. Βρίσκεται σε τακτική επαφή με την Πυροσβεστική Υπηρεσία και συμβουλεύεται αυτή για κάθε είδους θέμα που αφορά την καλύτερη οργάνωση της πυρασφάλειας του ΔΑΙ- ΑΙ
- Για το σκοπό αυτό εκπαιδεύεται το προσωπικό πυρασφάλειας του Ιδρύματος:
  - ο Στη χρήση των πυροσβεστικών μέσων που υπάρχουν.
  - ο Στην πρόληψη της πυρκαγιάς ή άλλων συναφών κινδύνων.
  - ο Στην έγκαιρη σήμανση συναγερμού και αντιμετώπιση της πυρκαγιάς.
  - ο Στην τεχνική αντιμετώπιση των πυρκαγιών ή την πρόληψη αυτών (η παραπάνω εκπαίδευση πραγματοποιείται αρχικά από την τοπική Πυροσβεστική Υπηρεσία).
  - ο Υποχρεούται στην εφαρμογή και παρακολούθηση των υποδειχθέντων από την Π.Υ. προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων πυρασφάλειας.
  - ο Επιλέγει τις κατάλληλες θέσεις για την τοποθέτηση των πυροσβεστικών μέσων.
  - ο Αναγράφει εξωτερικά το είδος των πυροσβεστήρων και την ημερομηνία αναγόμωσης και τους ελέγχει κατά περιόδους.
  - ο Αναρτά πινακίδες σε επίκαιρες θέσεις στους επικίνδυνους χώρους με την ένδειξη «Απαγορεύεται το Κάπνισμα».
  - ο Κατά την πολεμική περίοδο καθορίζει μικρή δύναμη από τους άνδρες του προσωπικού των ομάδων πυρασφάλειας η οποία βρίσκεται σε επιφυλακή όλο το 24ώρο, τόσο τις εργάσιμες όσο και τις μη εργάσιμες ημέρες.
  - ο Προβαίνει στην κατάσβεση των πυρκαγιών που τυχόν θα εκδηλωθούν.
  - ο Εκπαιδεύει το προσωπικό του Ιδρύματος και ειδικότερα την ομάδα πυρασφάλειας σε ενέργειες κατάσβεσης πυρκαγιών που εκδηλώνονται μέσα σε ευπαθείς χώρους στους οποίους υπάρχουν εύφλεκτα υλικά, χημικά προϊόντα, αυτοαναφλέξιμα σώματα κ.λπ. καθώς και στη διάνοιξη διόδων για την ευκολότερη απελευθέρωση τυχόν παγιδευμένων ατόμων και την μεταφορά τους σε ασφαλείς θέσεις.
  - ο Διενεργεί κατά καιρούς πρακτικές ασκήσεις σε εικονικές πυρκαγιές ή τεχνικώς δημιουργούμενες εστίες φωτιάς, για την απόκτηση ετοιμότητας, ψυχραιμίας και εθισμού του προσωπικού στο σωστό χειρισμό των πυροσβεστικών μέσων.
  - ο Ενημερώνει όλο το προσωπικό του Ιδρύματος, για τα σημεία και τις θέσεις που βρίσκονται τα πυροσβεστικά μέσα και υλικά και υπενθυμίζει σε αυτό ότι σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλου συμβάντος, υποχρεούται στην άμεση σήμανση συναγερμού και την ειδοποίηση της Π.Υ., παράλληλα με τις ενέργειες κατάσβεσής της.
  - ο Τηρεί υποχρεωτικά βιβλίο επιθεωρήσεων στο οποίο καταχωρούνται οι διαπιστούμενες από αυτόν ελλείψεις, παραλείψεις ή άλλες συνθήκες που μπορούν να προκαλέσουν πυρκαγιές ή δυσμενείς καταστάσεις και ενημερώνει για τον σκοπό αυτόν τον Αρχηγό Π.Α. του Ιδρύματος.

2.6 Κατηγορίες Πυρκαγιών

A: Στερεών καυσίμων υλικών

B: Υγρών καυσίμων υλικών ή στερεών που υγροποιούνται κατά την καύση του

C: Αερίων καυσίμων υλικών (π.χ. μεθάνιο, προπάνιο, υδρογόνο, ασετιλίνη, κ.α.).

D: Μετάλλων (π.χ. νάτριο, κάλιο, μαγνήσιο, τιτάνιο, κ.α.).

E: Ηλεκτρικές πυρκαγιές.

ΣΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

Πυρκαγιές στερεών υλικών (π.χ. ξύλα, χαρτί, υφάσματα, ελαστικά, πλαστικά, άχυρα κλπ.).

Πυρκαγιές υγρών καυσίμων (π.χ. οινόπνευμα, βενζίνη, έλαια, λίπη, αιθέρας, λάκες, παραφίνες κλπ.).

Πυρκαγιές αερίων καυσίμων (π.χ. μεθάνιο, προπάνιο, βουτάνιο, ασετυλίνη, υδρογόνο κλπ.).

Πυρκαγιές μετάλλων (π.χ. νάτριο, κάλιο, τιτάνιο, ζιρκόνιο, μαγνήτιο κλπ.).

Πυρκαγιές κατηγοριών Α,Β,Γ,Δ, παρουσία ηλεκτρικού ρεύματος.

2.7. Τύποι φορητών πυροσβεστήρων

1. ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΕΣ ΞΗΡΑΣ ΣΚΟΝΗΣ.

1. ΚΥΡΙΟΣ ΣΩΜΑ
2. ΣΩΛΗΝΑΣ ΕΚΤΟΞΕΥΣΗΣ ΣΚΟΝΗΣ
3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΦΙΑΛΙΔΙΟ CO2
4. ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΠΩΜΑ ΜΕ ΕΠΙΚΡΟΥΣΤΗΡΑ
5. ΣΚΑΝΔΑΛΗ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΕΚΤΟΞΕΥΣΗΣ
6. ΕΛΑΣΤΙΚΟΣ ΣΩΛΗΝΑΣ
7. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΥΠΕΡΠΙΕΣΗΣ
8. ΣΩΛΗΝΑΣ ΔΙΟΧΕΤΕΥΣΗΣ CO2

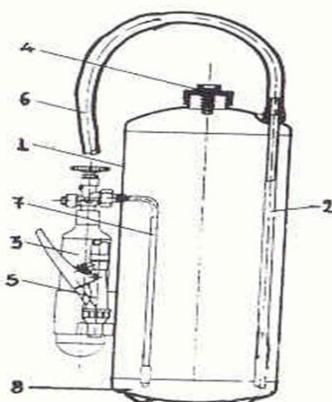

Πυροσβεστήρες ξηράς σκόνης με εσωτερικό φιαλίδιο

Πυροσβεστήρας ξηράς σκόνης συνεχούς πίεσης

2. ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΑΣ ΞΗΡΑΣ ΣΚΟΝΗΣ ΜΕ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΦΙΑΛΙΔΙΟ

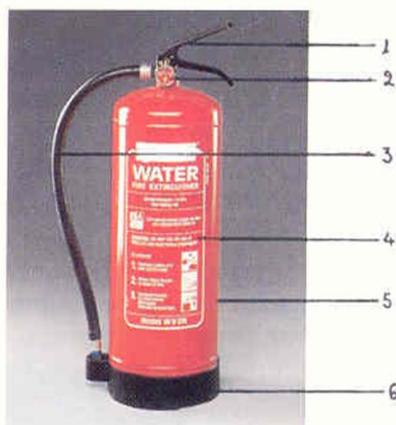
Πυροσβεστήρας ξηράς σκόνης με εξωτερικό φιαλίδιο CO2

1. Κυρίως σώμα
2. Σωλήνας εκτόξευσης σκόνης
3. Φιάλη CO2
4. Βαλβίδα ασφαλείας
5. Σκανδάλη ελεγχόμενης εκτόξευσης
6. Ελαστικός σωλήνας
7. Σωλήνας διοχέτευσης CO2
8. Σταθερή βάση

3. ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΑΣ ΝΕΡΟΥ

Πυροσβεστήρας ύδατος συνεχούς πίεσης

1. Λαβή (κλειστρο) λειτουργίας
2. Μανόμετρο ελέγχου πίεσης
3. Σωλήνας με ακροφύσιο κατάσβεσης.
4. Πινακίδα με τεχνικά κ.λ.π στοιχεία του πυροσβεστήρα
5. Σώμα φιάλης
6. Σταθερή βάση

4. ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΕΣ CO2

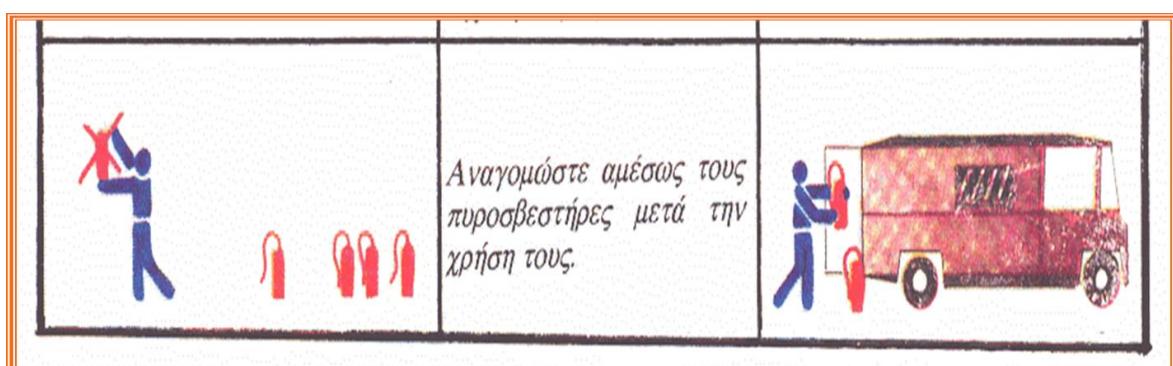
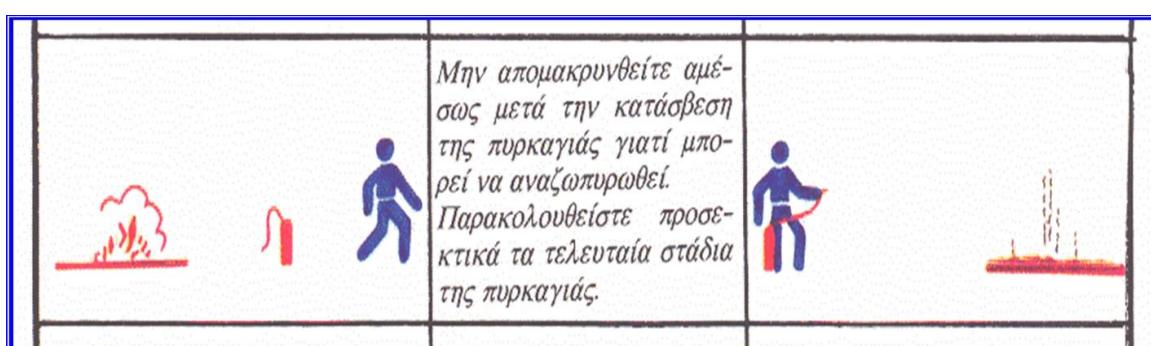
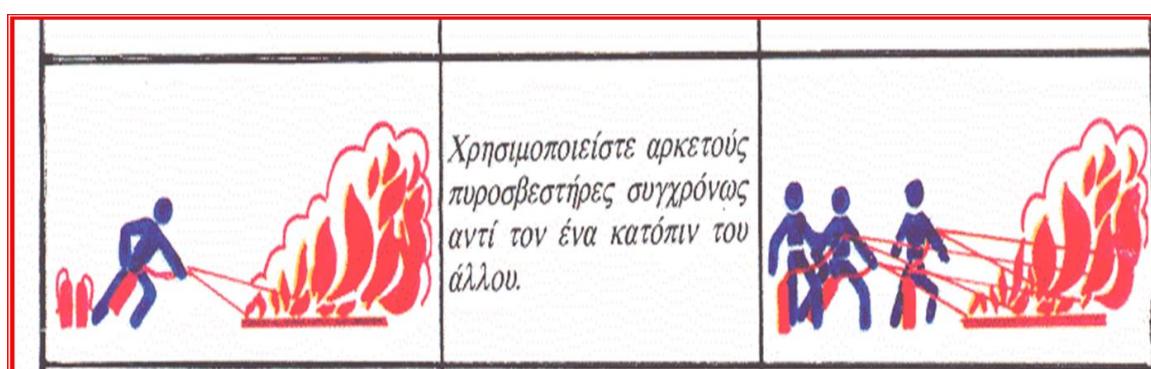
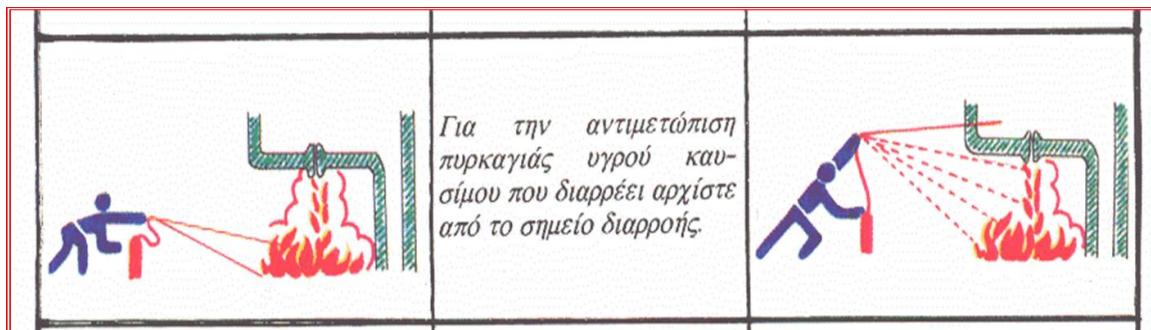
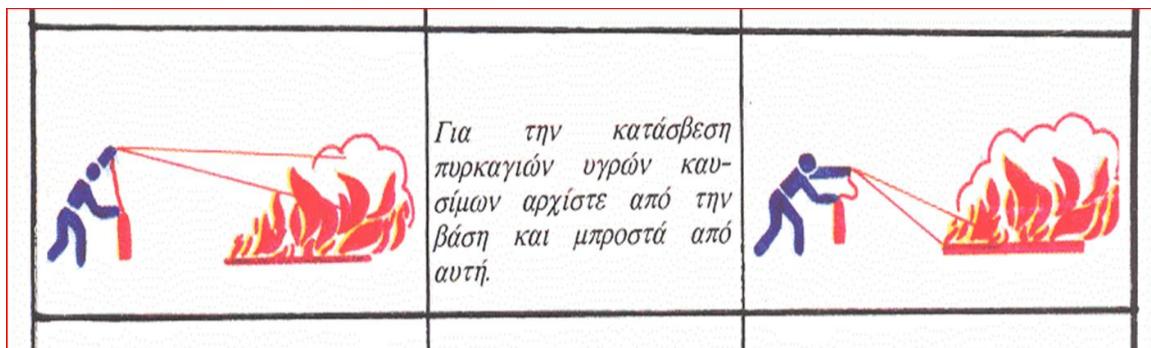
Πυροσβεστήρας διοξειδίου του ανθρακα (CO₂) 2 χιλιογράμμων

Πυροσβεστήρας διοξειδίου του ανθρακα (CO₂) 6 χιλιογράμμων

1. Μηχανισμός εκτόξευσης 2. Βαλβίδα υπερπίεσης (ασφάλειας) 3. Χοάνη και σωλήνας από σκληρό πλαστικό 4. Πινακίδα με τεχνικά και λοιπά στοιχεία του πυροσβεστήρα 5. Σταθερή βάση

2.8. Αντιμετώπιση πυρκαγιών με πυροσβεστήρες

ΛΑΘΟΣ	ΣΩΣΤΟ
An illustration of a person spraying a fire with a garden hose, which is incorrect for using a fire extinguisher.	An illustration of a person using a fire extinguisher on a fire, which is the correct way to use a fire extinguisher.
<p>Αντιμετωπίστε πυρκαγιά έχοντας την αέρα στην πλάτη σας.</p>	<p>Αντιμετωπίστε πυρκαγιά έχοντας την αέρα στην πλάτη σας.</p>

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ

3. ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ

Οι πλημμύρες αποτελούν τη δεύτερη πιο συχνή φυσική καταστροφή, μετά τις δασικές πυρκαγιές και συμβαίνει λόγω ραγδαίων βροχοπτώσεων και ισχυρών καταιγίδων, από το ανέβασμα της στάθμης των ποταμών ή από το λιώσιμο χιονιού. Συμβαίνει επίσης από υποχώρηση φραγμάτων και στην περίπτωση αυτή οι συνέπειες είναι πολύ μεγάλες.

Η πλημμύρα από φυσικά αίτια είτε παρουσιάζει βραδεία εξέλιξη είτε ανήκει στην κατηγορία της ξαφνικής πλημμύρας, που είναι και το πιο συνηθισμένο φαινόμενο στην Ελλάδα. Στον Ελληνικό χώρο οι πλημμύρες οφείλονται σε καταρρακτώδεις βροχές, που συνοδεύουν τη διέλευση υφέσεων.

Οι ξαφνικές πλημμύρες εμφανίζονται σε μικρό χρονικό διάστημα λίγων ωρών ή λιγότερο και έχουν σαν αποτέλεσμα ταχεία ύψωση νερού, το οποίο στο πέρασμα του μπορεί να προκαλέσει μεγάλες καταστροφές σε κατασκευές, όπως κτίρια, γέφυρες κλπ, να παρασύρει αυτοκίνητα, να ξεριζώσει δέντρα. Τα περισσότερα θύματα εξαιτίας πλημμυρών προέρχονται από τις ξαφνικές πλημμύρες.

Ένα σπανιότερα εμφανιζόμενο είδος πλημμύρας στην Ελλάδα είναι η παράκτια πλημμύρα, η οποία εμφανίζεται στις παράκτιες περιοχές λόγω του κυματισμού της θάλασσας. Ο κυματισμός προκαλείται συνήθως από τους ισχυρούς ανέμους που πνέουν στην περιοχή.

3.1 Οδηγίες Προστασίας για τις πλημμύρες

✓Προετοιμασία:

Σε περίπτωση που ενημερωθείτε για την εκδήλωση έντονης βροχόπτωσης στην περιοχή σας

- Βεβαιωθείτε ότι τα φρεάτια έξω από το Σχολείο δεν είναι φραγμένα και οι υδρορροές λειτουργούν κανονικά.
- Περιορίστε τις μετακινήσεις σας και αποφύγετε την εργασία και την παραμονή σε υπόγειους χώρους
- Κατά τη διάρκεια της πλημμύρας:

Αν είστε μέσα στο κτίριο

- Εγκαταλείψτε υπόγειους χώρους και μετακινηθείτε σε ασφαλές υψηλό σημείο.

Αν βρίσκεστε σε ανοικτό χώρο

- Μείνετε μακριά από περιοχές που έχουν πλημμυρίσει ή είναι επικίνδυνες να ξαναπλημμυρίσουν τις επόμενες ώρες.

- Η πλημμύρα ενδέχεται να έχει μεταβάλει τα χαρακτηριστικά γνώριμων περιοχών και τα νερά να έχουν παρασύρει μέρη του δρόμου, των πεζοδρομίων κλπ.

- Εγκυμονούν κίνδυνοι από σπασμένα οδοστρώματα, περιοχές με επικίνδυνη κλίση, λασποροές κλπ.
- Τα νερά ενδέχεται να είναι μολυσμένα αν έχουν παρασύρει μαζί τους απορρίμματα, αντικείμενα και νεκρά ζώα.

- Προσέξτε να μην εμποδίζετε τα συνεργεία διάσωσης.

- Μην πλησιάζετε σε περιοχές που έχουν σημειωθεί κατολισθήσεις και πτώσεις βράχων.

- Αποφύγετε τα λιμνάζοντα νερά. Ενδέχεται να αποτελέσουν καλούς αγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος καθώς κρύβουν υπόγεια καλώδια ή διαρροές από εγκαταστάσεις.

- Ακολουθείστε πιστά τις οδηγίες των αρμόδιων Αρχών.
- Θυμηθείτε ότι οι κίνδυνοι από την πλημμύρα δεν υποχωρούν αμέσως μετά την απόσυρση των σδάτων.
- Βεβαιωθείτε από τις Αρχές ότι η περιοχή που βρίσκεται η σχολική μονάδα ή ο χώρος εργασίας σας είναι πλέον ασφαλής και κατόπιν επιστρέψτε σε αυτήν ειδικά αν έχει προηγηθεί εκκένωση.
- Κλείστε την τροφοδοσία του ηλεκτρικού ρεύματος, ακόμα και αν στην περιοχή σας έχει διακοπεί το ηλεκτρικό ρεύμα.
- Κλείστε την παροχή νερού, για το ενδεχόμενο βλάβης στο δίκτυο ύδρευσης.

4^η ΕΝΟΤΗΤΑ ENTONA ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

4.1 Θυελλώδεις άνεμοι

Άνεμος είναι η φυσική κίνηση του ατμοσφαιρικού αέρα που ρέει γενικά παράλληλα προς το έδαφος. Αιτία του ανέμου είναι η οριζόντια διαφορά της ατμοσφαιρικής πίεσης. Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά πίεσης μεταξύ δύο δεδομένων σημείων τόσο μεγαλύτερη είναι και η ένταση του ανέμου.

Πριν και κατά τη διάρκεια θυελλωδών ανέμων

- ✓ Ασφαλίστε αντικείμενα τα οποία αν παρασυρθούν από τον άνεμο ενδέχεται να προκαλέσουν καταστροφές ή τραυματισμούς. Στερεώστε τις διαφημιστικές πινακίδες που τυχόν έχετε αναρτήσει.
- ✓ Ασφαλίστε τις πόρτες και τα παράθυρα του σχολικού συγκροτήματος.
- ✓ Αποφύγετε τη διέλευση κάτω από μεγάλα δέντρα, κάτω από αναρτημένες πινακίδες και γενικά από περιοχές, όπου ελαφρά αντικείμενα (π.χ. γλάστρες, σπασμένα τζάμια κλπ.) μπορεί να αποκολληθούν και να πέσουν στο έδαφος (π.χ. κάτω από μπαλκόνια).

4.2 Καταιγίδες

Οι καταιγίδες είναι από τα πιο βίαια ατμοσφαιρικά φαινόμενα και συνοδεύονται από ραγδαίες βροχές, ισχυρούς ανέμους με μεταβλητή ένταση και διεύθυνση, οι οποίοι μπορεί να φτάσουν τα 50 με 80km/h ή ακόμα και τα 100km/h, από ισχυρές ηλεκτρικές εκκενώσεις, δηλαδή κεραυνούς και πολλές φορές από χαλάζι.

Πώς να εκτιμήσετε την απόσταση από μια καταιγίδα

Μετρήστε το χρόνο που μεσολαβεί μεταξύ της αστραπής και της βροντής σε δευτερόλεπτα. Διαιρέστε το χρόνο που μετρήσατε με το 3 ώστε να υπολογίσετε την απόσταση της καταιγίδας σε χιλιόμετρα.

Λάβετε γρήγορα τα απαραίτητα μέτρα, πριν η καταιγίδα σας πλησιάσει. Η απόσταση είναι ενδεικτική καθώς η καταιγίδα μπορεί να εμφανιστεί πολύ γρήγορα πάνω από την περιοχή στην οποία βρίσκεστε.

Αν κατά τη διάρκεια της καταιγίδας βρίσκεστε στο σχολικό συγκρότημα:

- ✓ Ασφαλίστε αντικείμενα, που μπορεί να παρασυρθούν από τον άνεμο ή τη ραγδαία βροχόπτωση και ενδέχεται να προκαλέσουν καταστροφές ή τραυματισμούς.
- ✓ Ασφαλίστε τις πόρτες και τα παράθυρα.
- ✓ Μην κρατάτε ηλεκτρικές συσκευές ή το τηλέφωνο διότι ο κεραυνός μπορεί να περάσει μέσα από τα καλώδια. Αποσυνδέστε τις συσκευές τηλεόρασης από την κεραία και την παροχή του ηλεκτρικού ρεύματος.
- ✓ Αποφύγετε να αγγίξετε τις σωληνώσεις των υδραυλικών (τουαλέτες, βρύσες) καθώς συνιστούν καλούς αγωγούς του ηλεκτρισμού.
- ✓ Αν βρίσκεστε σε εξωτερικό χώρο
- ✓ Καταφύγετε στο σχολικό κτίριο ή διαφορετικά καθίστε αμέσως στο έδαφος χωρίς να -ξαπλώσετε.
- ✓ Μην καταφύγετε ποτέ κάτω από ένα ψηλό δέντρο σε ανοιχτό χώρο.
- ✓ Αποφύγετε τα χαμηλά εδάφη για τον κίνδυνο πλημμύρας.
- ✓ Μην πλησιάζετε μεταλλικά αντικείμενα (π.χ. αυτοκίνητα, ποδήλατα, σύνεργα κατασκήνωσης κλπ.)

4.3 Χαλαζόπτωση

Προφυλαχθείτε αμέσως. Μην εγκαταλείψετε τον ασφαλή χώρο, παρά μόνο όταν βεβαιωθείτε ότι η καταιγίδα πέρασε.

4.4 Χιονόπτωση / Δραμύ ψύχος

Κατά τη διάρκεια του χειμώνα σημειώνονται στη χώρα μας χιονοπτώσεις που διαρκούν από μερικές ώρες μέχρι μερικές ημέρες και συχνά συνοδεύονται από χαμηλές θερμοκρασίες και ισχυρούς ανέμους.

Οι χιονοπτώσεις μπορεί να είναι τοπικές ή να επηρεάσουν μεγάλο μέρος της χώρας. Συνήθως, οι ισχυρότερες χιονοπτώσεις σημειώνονται στις βόρειες και ορεινές περιοχές της χώρας, όπου το χιόνι παραμένει για όλη σχεδόν τη χειμερινή περίοδο.

✓Προετοιμασία:

- Φροντίστε για εξοπλισμό καθαρισμού του χιονιού (π.χ. φτυάρια).

✓Κατά τη διάρκεια της χιονόπτωσης:

- Αν βρίσκεστε στο σχολικό συγκρότημα
- Διατηρείστε το ζεστό και παραμείνετε σε αυτό όσο μπορείτε.
- Μην αφήνετε τα παιδιά να βγουν έξω ασυνόδευτα.
- Φορέστε κατάλληλα ρούχα και παπούτσια.

✓Αν βρίσκεστε σε εξωτερικό χώρο

- Πηγαίνετε σε ασφαλές μέρος χωρίς να εκτεθείτε στη χιονοθύελλα.
- Ντυθείτε με πολλά στρώματα από ελαφριά και ζεστά ρούχα αντί για ένα βαρύ ρούχο και φορέστε ζεστές αδιάβροχες μπότες. Προτιμήστε ένα αδιάβροχο εξωτερικό ρούχο.
- Προσέξτε τις μετακινήσεις σας σε περιοχές όπου προβλέπονται χιονοπτώσεις.

4.5 Παγετός

Σε περιοχές όπου έχει δημιουργηθεί παγετός απαιτείται προσοχή όταν μαθητές βρίσκονται σε εξωτερικούς χώρους, για την αποφυγή τραυματισμών από ολισθηρότητα.

4.6 Καύσωνας

Ημέρες με υψηλές θερμοκρασίες είναι ημέρες κατά τις οποίες οι θερμοκρασίες ανεβαίνουν σε υψηλά επίπεδα τις μεσημβρινές και πρώτες απογευματινές ώρες. Καύσωνας, για τις κλιματικές συνθήκες της Ελλάδας, θεωρείται μια περίοδος τουλάχιστον 3 ημερών, όπου οι θερμοκρασίες στις πεδινές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας ξεπερνούν τους 37°C και η μέση ημερήσια θερμοκρασία είναι τουλάχιστον 31°C, δηλαδή η θερμοκρασία δε μειώνεται αρκετά κατά τις νυκτερινές ώρες (δεν πέφτει κάτω από τους 25-26°C).

✓Αποφύγετε την έκθεση και παραμονή σε εξωτερικούς χώρους και παραμείνετε σε σκιερά και δροσερά μέρη μακριά από χώρους όπου επικρατεί συνωστισμός.

✓Αποφύγετε το βάδισμα για πολύ ώρα ή το τρέξιμο κάτω από τον ήλιο.

✓Προτιμήστε τα ελαφρά, άνετα και ανοιχτόχρωμα ρούχα από φυσικό υλικό για να διευκολύνεται ο αερισμός του σώματος και η εξάτμιση του ιδρώτα.

✓Φροντίστε η διατροφή σας να αποτελείται από ελαφρά και μικρά γεύματα, με έμφαση στα φρούτα και τα λαχανικά. Περιορίστε τα λιπαρά.

✓Πίνετε άφθονα υγρά (νερό και χυμούς φρούτων).

4.7 Κατολισθήσεις / Καθίζήσεις

Το φαινόμενο της κατολισθήσης αναφέρεται στη διατάραξη της ισορροπίας μιας μάζας εδάφους ή βράχου. Οι κατολισθήσεις αποτελούν μέρος των φυσικών διεργασιών εξέλιξης του γήινου ανάγλυφου, ωστόσο μπορούν να προκληθούν και από εξωτερικές παρεμβάσεις με την έμεση ή άμεση συμβολή του ανθρώπου.

✓Ενέργειες πριν την εκδήλωση της κατολισθησης

Οι κατολισθήσεις συμβαίνουν συνήθως σε περιοχές που έχουν συμβεί και στο παρελθόν. Ζητήστε

πληροφορίες για τις κατολισθήσεις στην περιοχή σας, και ενδεχομένως ζητήστε μια λεπτομερή πραγματογνωμοσύνη της περιοχής του Σχολικού συγκροτήματος.

✓ Τι να κάνετε αν υποψιάζεστε ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος κατολισθήσεων.

- Επικοινωνήστε με τις τοπικές Αρχές, Πυροσβεστική, Αστυνομία ή Διεύθυνση Τεχνικών Έργων. Οι τοπικοί φορείς είναι οι πλέον κατάλληλοι να εκτιμήσουν έναν ενδεχόμενο κίνδυνο.
- Αν βρίσκεστε σε περιοχές επικίνδυνες για κατολισθήσεις και λασποροές, ενημερωθείτε για τις πιθανές οδούς διαφυγής.
- Ενημερωθείτε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και το διαδίκτυο για προειδοποιήσεις σχετικές με φαινόμενα έντονων ή παρατεταμένων βροχοπτώσεων. Μετά από περιόδους παρατεταμένων βροχοπτώσεων αυξάνεται ο κίνδυνος εκδήλωσης κατολισθήσεων.

✓ Ενέργειες κατά την διάρκεια εκδήλωσης κατολισθήσεων

- Απομακρυνθείτε το ταχύτερο δυνατό από την περιοχή εκδήλωσης της κατολίσθησης.
- Αν παραμείνετε στο Σχολικό συγκρότημα, μετακινηθείτε σε ψηλότερους ορόφους.
- Εάν είναι αδύνατο να απομακρυνθείτε καθίστε στο πάτωμα σε εμβρυακή στάση και προστατέψτε το κεφάλι σας.
- Να είστε έτοιμοι να μετακινηθείτε γρήγορα. Δώστε προτεραιότητα στην ασφάλεια του εαυτού σας και όχι των υπαρχόντων σας.

✓ Ενέργειες μετά την εκδήλωση κατολισθήσεων

- Μείνετε μακριά από την περιοχή της κατολίσθησης. Μπορεί να υπάρχει κίνδυνος εκδήλωσης νέας κατολίσθησης.
- Παρακολουθείτε τους τοπικούς ραδιοφωνικούς ή τηλεοπτικούς σταθμούς για τις τελευταίες πληροφορίες σχετικά με την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών που προέκυψαν από την εκδήλωση της κατολίσθησης.
- Ελέγξτε για τραυματίες και παγιδευμένα άτομα περιμετρικά του χώρου εκδήλωσης της κατολίσθησης, χωρίς να εισέλθετε σε αυτόν. Κατευθύνεται τα σωστικά συνεργεία στις θέσεις των παγιδευμένων.
- Ελέγξτε για βλάβες σε δίκτυα κοινής αφέλειας.
- Ελέγξτε για ζημιές τα κρίσιμα σημεία για την στατικότητα του Σχολικού συγκροτήματος.

4.8 Γενικές Οδηγίες

Φροντίστε να ενημερώνεστε διαρκώς από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση για την εξέλιξη των καιρικών φαινομένων. Οι επίσημες πηγές ενημέρωσης είναι η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (Ε.Μ.Υ.) και η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας.

Σε περίπτωση ανάγκης καλέστε εναλλακτικά: Αστυνομία 100, Πυροσβεστικό Σώμα 199, ΕΚΑΒ 166, τον (δωρεάν) Ευρωπαϊκό Αριθμό Έκτακτης Ανάγκης 112.

Μόλις περάσει η κακοκαιρία, παρακολουθείτε συνεχώς από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση τις επίσημες προειδοποιήσεις ή συμβουλές.

5^η ΕΝΟΤΗΤΑ

5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Οι διάφορες ανέστις και ευκολίες, οι οποίες θεωρούνται αυτονόητες στα πλαίσια του σύγχρονου πολιτισμού, οφείλονται στην ανάπτυξη της τεχνολογίας και είναι το αποτέλεσμα των σχετικών ανθρωπίνων δραστηριοτήτων. Οι δραστηριότητες αυτές συνεπάγονται ταυτόχρονα και την δημιουργία αντιστοίχων νέων κινδύνων για τον πληθυσμό και το περιβάλλον. Σε εθνικό επίπεδο, αλλά και διεθνώς, έχουν θεσπιστεί και συνεχώς αναπροσαρμόζονται κανονισμοί και τεχνικές προδιαγραφές, που στοχεύουν κατ' αρχήν στην πρόληψη, δηλαδή στην αποφυγή των συμβάντων (ατυχημάτων), αλλά και στην μείωση των επιπτώσεών τους στον πληθυσμό αλλά και στο περιβάλλον. Οι τεχνικές προδιαγραφές και οι κανονισμοί, καθώς και τα βελτιωμένα συστήματα διοίκησης, έχουν σαν αποτέλεσμα την μείωση του αριθμού των συμβάντων, αλλά δεν εξασφαλίζουν ότι δεν θα συμβούν ατυχήματα.

Οι τεχνολογικές καταστροφές οφείλονται συνήθως σε τεχνολογικούς κινδύνους, οι οποίοι δεν αντιμετωπίζονται κατ' αρχήν με τον πρέποντα τρόπο ή σε τεχνολογικά συμβάντα (ατυχήματα) τα οποία προκαλούνται από ανθρώπινα λάθη, αστοχίες εξοπλισμού, οργανωτικές ή διοικητικές δυσλειτουργίες, κλπ. και ξεφεύγουν από τον έλεγχο. Μπορούν όμως να είναι και το αποτέλεσμα είτε άλλων φυσικών καταστροφών (σεισμών, κεραυνών, ισχυρών βροχοπτώσεων κλπ) είτε σκόπιμων ανθρώπινων ενεργειών.

5.1 Οδηγίες αντιμετώπισης τεχνολογικών ατυχημάτων

Αν το Σχολείο ή το Σχολικό συγκρότημα βρίσκεται σε περιοχή στην οποία υπάρχουν τεχνολογικοί κίνδυνοι οι επιλογές είναι δύο: είτε να παραμείνετε/να καταφύγετε σε κλειστό χώρο είτε να εκκενώσετε το χώρο. Οι αρμόδιες Αρχές θα αποφασίσουν την καλύτερη λύση.

Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό:

- Να ακολουθήσετε τις οδηγίες που θα δοθούν από τις αρμόδιες Αρχές.
- Να μελετήσετε, να εξοικειωθείτε και να εφαρμόσετε τις παρακάτω γενικές οδηγίες μέχρι να σας δοθούν οι ειδικές οδηγίες κατά τη διάρκεια ενός ατυχήματος.

✓Προετοιμασία: Συγκεντρώστε στον ίδιο χώρο ή φροντίστε να είναι εύκολο να:

- Κολλητική μονωτική ταξινία (χαρτοταξινία).
- Ψαλίδια.
- Πλαστικά φύλλα (κομμένα στις κατάλληλες διαστάσεις) και πλαστικές σακούλες σκουπιδιών.
- Πετσέτες και πανάκια.
- Ραδιόφωνο με μπαταρίες (οι μπαταρίες να μην είναι μέσα στο ραδιόφωνο αλλά να βρίσκονται δίπλα, αλλιώς ελέγχετε τις συχνά).
- Φακός με μπαταρίες (οι μπαταρίες να μην είναι μέσα στο φακό αλλά να βρίσκονται δίπλα, αλλιώς ελέγχετε τις συχνά).
- Επιπλέον καινούργιες μπαταρίες.
- Εμφιαλωμένο νερό σε μικρές ποσότητες.
- Συσκευασμένη τροφή σε μικρές ποσότητες.
- Σαπούνι.
- Βαλιτσάκι πρώτων βοηθειών.

✓Κατά τη διάρκεια του ατυχήματος

- Παραμείνετε ή καταφύγετε σε κλειστό χώρο. Σκοπός είναι να διαφυλάξετε την υγεία σας από επικίνδυνες χημικές ουσίες που μπορεί να εισέλθουν στο Σχολείο, από πιθανές εκρήξεις (πρωτογενή και δευτερογενή θραύσματα) και από τη θερμική ακτινοβολία.

- Ασφαλίστε ερμητικά με χαρτοτακινία και πλαστικά φύλλα όλα τα συστήματα θέρμανσης και τις εισόδους απαγωγών και συστημάτων εξαερισμού, τις πόρτες και τα παράθυρα.
- Μην χρησιμοποιήσετε φιάλες υγραερίου.
- Μην πλησιάζετε σε παράθυρα για οποιοδήποτε λόγο.
- Μην χρησιμοποιείτε άσκοπα το τηλέφωνο (κινητό ή σταθερό).
- Αν παρ' όλες τις ενέργειές σας, τα επικίνδυνα αέρια εισέλθουν στο κτίριο, διπλώστε αρκετές φορές μία πετσέτα ή ένα πανί, καλύψτε το στόμα και τη μύτη σας και πάρτε ελαφρές αναπνοές.

✓ Αν ζητηθεί από τις Αρχές να εκκενώσετε την περιοχή

- Διατηρείστε την ψυχραίμια σας.
- Ακολουθείστε τις οδούς διαφυγής που θα σας υποδειχθούν.
- Έχετε το ραδιόφωνο ανοικτό ώστε να παρακολουθείτε τις ανακοινώσεις και να εφαρμόζετε τις οδηγίες των Αρχών.

✓ Αν βρίσκεστε έξω από το κτίριο και κοντά στο χώρο του ατυχήματος:

- Διατηρείστε την ψυχραίμια σας και προσπαθήστε να προφυλάξετε καταρχήν τον εαυτό σας.
- Προσφέρετε βοήθεια σε όποιους τη χρειάζονται μόνο εάν γνωρίζετε πώς πρέπει να ενεργήσετε.
- Απομακρυνθείτε από το χώρο του ατυχήματος το συντομότερο δυνατόν.
- Μην περπατάτε και μην αγγίζετε άσκοπα εκεί που βρίσκεται η ουσία που έχει διαρρεύσει.
- Μην καπνίζετε.
- Καλύψτε το σώμα σας όσο το δυνατόν περισσότερο.
- «Φιλτράρετε» τον αέρα που αναπνέετε από επικίνδυνα αέρια, σκόνη ή σταγονίδια καλύπτοντας με μία διπλωμένη πετσέτα ή πανί το στόμα και τη μύτη σας και παίρνετε ελαφρές αναπνοές.

✓ Αν εκτεθείτε σε χημική ουσία:

- Καλέστε αιμέσως ιατρική βοήθεια
- Κέντρο Δηλητηριάσεων: 210 7793777
- EKAB: 166
- Γενικές οδηγίες που να καλύπτουν κάθε περίπτωση έκθεσης σε μία επικίνδυνη ουσία (δηλητηριασμή, χημικό έγκαυμα) δεν είναι δυνατόν να δοθούν. Αν όμως προβείτε σε ορισμένες κατάλληλες ενέργειες μειώνετε την πιθανότητα της μόλυνσης και τις επιπτώσεις της.
- Αν μία επικίνδυνη ουσία έρθει σε επαφή με τα μάτια σας ενεργείστε ΑΜΕΣΩΣ. Οποιαδήποτε καθυστέρηση αυξάνει την πιθανότητα σοβαρής βλάβης. Εκτός κι αν ενημερωθείτε ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιήσετε νερό για τη συγκεκριμένη χημική ουσία, κάντε τα εξής:
  - ο Ξεπλύνετε τα χέρια σας γρήγορα.
  - ο Αν φοράτε φακούς επαφής, αφαιρέστε τους.
  - ο Ξεπλύνετε κάθε μάτι ξεχωριστά χωρίς ιδιαίτερη πίεση με καθαρό χλιαρό νερό και με κατεύθυνση από την μύτη προς τα έξω για τουλάχιστον 15 λεπτά. Συνεχίστε τη διαδικασία έως ότου να μην αισθάνεστε ενόχληση.
  - ο Ζητείστε ιατρική βοήθεια.
- Αν βάσιμα νομίζετε ότι έχετε εκτεθεί σε επικίνδυνη ουσία:
  - ο Βγάλτε αιμέσως όποια ρούχα θεωρείτε ότι έχουν μολυνθεί.
  - ο Γδυθείτε με τέτοιο τρόπο ώστε τα ρούχα να μην έρθουν σε επαφή με το πρόσωπό σας.
    - Διαφορετικά σκίστε ή κόψτε τα με ψαλίδι.
  - ο Βάλτε τα σε πλαστικές σακούλες ή σε δοχείο και κλείστε το καλά.
  - ο Πλυνθείτε προσεκτικά με νερό.

ο Περιμένετε ιατρική βοήθεια.

6^η ΕΝΟΤΗΤΑ

6. ΧΒΡΠ (Χημικά, Βιολογικά, Ραδιενεργά, Πυρηνικά) συμβάντα

Η προσπάθεια πρόκλησης επιδημιών, η προσθήκη μολυσματικών, ρυπογόνων παραγόντων στο σύστημα ύδρευσης και η χρήση επικίνδυνων χημικών ουσιών με τελικό σκοπό την επικράτηση κατά του αντιπάλου σε πολεμικές συρράξεις είναι καταγεγραμμένη από αρχαιοτάτων χρόνων. Τον περασμένο αιώνα η μεγάλη ανάπτυξη των χημικών, βιολογικών και πυρηνικών όπλων οδήγησε στην περιστασιακή χρήση τους κατά τον πρώτο και δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και άλλες περιφεριακές συρράξεις. Καταγράφηκαν επίσης ατυχήματα σε εγκαταστάσεις παραγωγής ΧΒΡΠ όπλων. Τις τελευταίες δεκαετίες καταγράφηκαν περιστατικά χρήσης ή προετοιμασίες για πραγματοποίηση επιθέσεων με ΧΒΡΠ παράγοντες από τρομοκρατικές οργανώσεις και εκτός πλαισίου πολεμικών συρράξεων. Μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στις ΗΠΑ και τα περιστατικά με την αποστολή επιστολών με σκόνη άνθρακα, το θέμα της χρήσης ΧΒΡΠ παραγόντων κατά του πληθυσμού βρέθηκε στο επίκεντρο της δημοσιότητας.

Στη χώρα μας και στην Ε.Ε. η πλευρά της διαχείρισης των συνεπειών ΧΒΡΠ περιστατικών έχει ενταχθεί στο αντικείμενο της Πολιτικής Προστασίας μαζί με τις φυσικές και τις τεχνολογικές καταστροφές (Νόμος 3013/2002). Ένα συμβάν κατά το οποίο ένας Χημικός παράγων ή μία βιομηχανική χημική ουσία χρησιμοποιείται σαν τρομοκρατικό όπλο ονομάζεται Χημικό Περιστατικό. Αντίστοιχα ονομάζεται Βιολογικό/Ραδιολογικό περιστατικό το συμβάν κατά το οποίο ένας βιολογικός/ραδιολογικός παράγων χρησιμοποιείται σαν τρομοκρατικό όπλο.

✓ **Προετοιμασία:** Η αντιμετώπιση ενός ΧΒΡΠ περιστατικού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (είδος, ποσότητα και καθαρότητα ΧΒΡΠ παράγοντα, μέθοδος διασποράς, χώρος, μετεωρολογικές συνθήκες, κλπ.). Επομένως δεν είναι η ίδια για κάθε περίπτωση. Παρόλα αυτά οι βασικές ενδεδειγμένες ενέργειες συνοψίζονται στα εξής:

- Μειώστε το χρόνο παραμονής στο επικίνδυνο περιβάλλον και επομένως της έκθεσης στον ΧΒΡΠ παράγοντα.
- Απομακρύνετε το ΧΒΡΠ παράγοντα από το σώμα σας.
- Απομακρυνθείτε από το χώρο του περιστατικού και παραμείνετε σε ασφαλή χώρο.
- Εφαρμόστε τις οδηγίες των αρμοδίων Αρχών και συνεργαστείτε με το προσωπικό τους.
- Στη συνέχεια παρατίθενται οι γενικές οδηγίες που πρέπει να ακολουθήσετε έως ότου σας διθούν ειδικές οδηγίες από τις αρμόδιες Αρχές. Επιπλέον, συμβουλευτείτε και τις οδηγίες για τα τεχνολογικά ατυχήματα.

✓ **Κατά τη διάρκεια του ατυχήματος:**

- Αν βρεθείτε σε χώρο όπου είναι αντιληπτή η απελευθέρωση ΧΒΡΠ παράγοντα οι Διατηρείστε την ψυχραίμια σας και μην πανικοβάλλεστε.
  - ο Αν το περιστατικό συμβεί σε ανοικτό χώρο απομακρυνθείτε από την περιοχή πεζή χωρίς να αγγίξετε τίποτε. Μην απομακρυνθείτε πάρα πολύ και μην χρησιμοποιήσετε δημόσια ή ιδιωτικά μέσα μεταφοράς (λεωφορεία, τρόλεϊ, ηλεκτρικό, μετρό, ταξί, αυτοκίνητα, μηχανάκια). Κάτι τέτοιο ίσως προκαλέσει διασπορά του επικίνδυνου παράγοντα στα μέσα μεταφοράς και τον υπόλοιπο πληθυσμό. Η εξάπλωση του προβλήματος θα δυσχεράνει και την προσφορά βοήθειας προς εσάς.
  - ο Αν το περιστατικό συμβεί σε κλειστό χώρο, κλείστε τα επιμέρους συστήματα εξαερισμού και το κεντρικό, βγείτε από το κτίριο και περιμένετε τις Αρχές.
  - ο Προφυλαχθείτε μπαίνοντας στο πλησιέστερο κτίριο που δεν έχει υποστεί ζημιές. Σε

περίπτωση έκρηξης σε ανοιχτό χώρο αν παραμείνετε ή καταφύγετε σε κλειστό χώρο μειώνεται η έκθεσή σας σε ΧΒΡΠ παράγοντες.

ο Αφού βρεθείτε σε «ασφαλή» χώρο βγάλτε τα ρούχα σας το συντομότερο δυνατόν. Προσέξτε να μην εκθέσετε περισσότερο στους ΧΒΡΠ παράγοντες τα ευαίσθητα σημεία καὶ τις περιοχές εισόδου του οργανισμού σας (μάτια, μύτη καὶ στόμα). Πλυθείτε με άφθονο νερό μόνοι σας ή καλύτερα ανά δύο ώστε να είναι δυνατός ο καλύτερος καθαρισμός στα δύσκολα σημεία καὶ μέρη του σώματος (πίσω από τα αυτιά, μάτια, μασχάλες κλπ.). Τοποθετείστε τα ρούχα σε πλαστική σακούλα που κλείνει καλά.

ο Αν δεν είναι εφικτό να βγάλετε όσα ρούχα είναι δυνατόν (καὶ αν το επιτρέπουν οι κατρικές συνθήκες) περιμένετε τις δυνάμεις που θα αναλάβουν το έργο της απολύμανσης/απορρύπανσής σας. Να είστε προετοιμασμένοι ότι θα πρέπει να βγάλετε ή να σας βγάλουν τα ρούχα (μερικά από αυτά σκιζοντας τα ή κόβοντάς τα με ψαλίδι). Θα χρειαστεί να στέκεστε χωρίς ρούχα μπροστά σε άγνωστους καὶ γνωστούς ανθρώπους. Είναι απαραίτητο για την καλύτερη δυνατή προστασία της υγείας σας.

ο Συνεργαστείτε με το προσωπικό των υπηρεσιών που έχουν ως αποστολή την αντιμετώπιση του συμβάντος για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα (τη δική σας υγεία). Ακολουθείστε πιστά τις οδηγίες που σας δίνουν καὶ μην διαφωνείτε.

ο Μην παραξενευτείτε αν δείτε το προσωπικό των υπηρεσιακών δυνάμεων να φορά προστατευτικό εξοπλισμό που εσείς βέβαια δεν έχετε. Η προστασία τους είναι απαραίτητη για να επιτευχθεί η μεγαλύτερη προσφορά βοήθειας σε εσάς.

ο Μην ξεχνάτε να αναφέρετε στις Αρχές οτιδήποτε παρατηρείτε.

• Αν εκτεθείτε σε κάποιο ΧΒ παράγοντα χωρίς να το γνωρίζετε

ο Ίσως εμφανίσετε συμπτώματα που μοιάζουν με ίωση ή κρυολόγημα δηλ. πυρετό, βήχα, κοιλιακούς ή μυϊκούς πόνους κλπ. (π.χ. βιολογικό παράγοντα) ή συμπτώματα έκθεσης σε τοξική χημική ουσία (π.χ. «μουστάρδα», φυτοφάρμακο).

ο Παρακολουθείστε προσεκτικά την ενημέρωση (αν έχει γίνει) από τις αρμόδιες Αρχές καὶ δείτε αν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις ανακοινώσεις. Διαφορετικά ενημερώστε τις Αρχές.

ο Επικοινωνήστε τηλεφωνικά με τον ιατρό σας ή με ιατρικές υπηρεσίες καὶ μην παρουσιάζεστε σε χώρο παροχής ιατρικής φροντίδας (νοσοκομείο, ιατρείο) χωρίς προηγουμένως να έχετε ενημερώσει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Διαδικασία Εκκένωσης της Σχολικής Μονάδας

Χώρος Καταφυγής ανάλογα με το κτίριο που εκκενώνεται, ορίζεται ο αύλειος χώρος του σχολείου καθώς και το γήπεδο καλαθοσφαίρισης (μπάσκετ). Η διαδικασία εκκένωσης απεικονίζεται και στις ακόλουθες κατόψεις με τις αντίστοιχες οδηγίες.

Στην κάθε αίθουσα του σχολείου θα αναρτηθεί και η αντίστοιχη κάτοψη του ορόφου.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΚΕΝΩΣΗΣ 1^{ου} ΟΡΟΦΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΕΙΣΜΟΥ

Καθ' όλη τη διάρκεια του σεισμού, προστατευόμαστε κάτω από τα θρανία και την έδρα.

Μετά το πέρας της σεισμικής δόνησης, εκκενώνουμε την αίθουσα κατά σειρές θρανίων, ξεκινώντας από την πλησιέστερη σειρά προς την πόρτα, ο ένας πίσω από τον άλλο και με γρήγορο αλλά ψύχραιμο βηματισμό (όχι τρέχοντας).

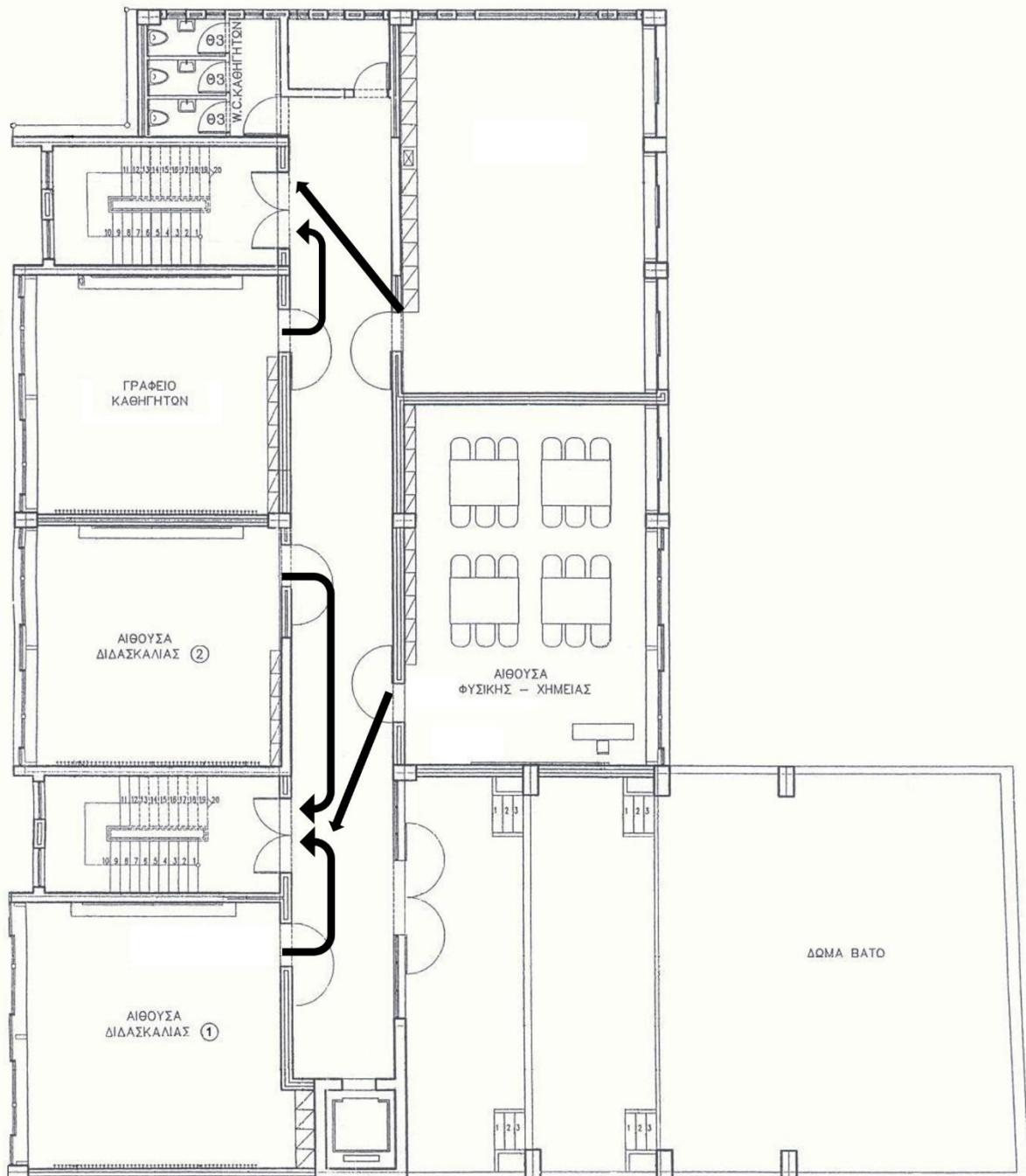
Τελευταίος αποχωρεί από την αίθουσα ο καθηγητής, ο οποίος μεριμνά για το απουσιολόγιο το οποίο πρέπει οπωσδήποτε να πάρει μαζί του και είναι υπεύθυνος για την ορθή εκκένωση της αίθουσας.

Όταν φθάσετε στην αυλή θα παραταχθείτε μακριά από το κτίριο στα προκαθορισμένα σημεία και αμέσως ο απουσιολόγος με τη βοήθεια του καθηγητή θα ελέγξει για τυχόν αδικαιολογήτως απόντες.

Πρέπει να επιδείξετε μεγάλη προσοχή και ψυχραιμία κατά την εκκένωση του κτιρίου, αφού συχνά αναφέρονται περιστατικά με τραυματισμούς συνανθρώπων μας, όχι από πτώσεις υλικών, αλλά από την κακή και άτακτη αποχώρηση αυτών που διακατέχονται από πανικό.

Η πορεία που πρέπει να ακολουθήσετε (βελάκια) καθώς και η σειρά εκκένωσης των αιθουσών, αποτυπώνονται στα παρακάτω διαγράμματα:

Σημείωση: Όσοι/ες την ώρα του σεισμού βρίσκονται εντός του κτιρίου αλλά εκτός αιθούσης (π.χ. στην τουαλέτα ή σε διάδρομο), μένουν ακίνητοι, μακριά από τους υαλοπίνακες, σε βαθύ κάθισμα και κρατώντας το κεφάλι τους. Μετά το πέρας του σεισμού, κατευθύνονται στην πλησιέστερη έξοδο του κτιρίου και προς το χώρο συγκέντρωσης.

1ος ΟΡΟΦΟΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΚΕΝΩΣΗΣ 2^{ου} ΟΡΟΦΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΕΙΣΜΟΥ

Καθ' όλη τη διάρκεια του σεισμού, προστατευόμαστε κάτω από τα θρανία και την έδρα.

Μετά το πέρας της σεισμικής δόνησης, εκκενώνουμε την αιθουσα κατά σειρές θρανίων, ξεκινώντας από την πλησιέστερη σειρά προς την πόρτα, ο ένας πίσω από τον άλλο και με γρήγορο αλλά ψύχραιμο βηματισμό (όχι τρέχοντας).

Τελευταίος αποχωρεί από την αιθουσα ο καθηγητής, ο οποίος μεριμνά για το απουσιολόγιο το οποίο πρέπει οπωσδήποτε να πάρει μαζί του και είναι υπεύθυνος για την ορθή εκκένωση της αιθουσας.

Όταν φθάστε στην αυλή θα παραταχθείτε μακριά από το κτίριο στα προκαθορισμένα σημεία και αμέσως ο απουσιολόγος με τη βοήθεια του καθηγητή θα ελέγξει για τυχόν αδικαιολογήτως απόντες.

Πρέπει να επιδείξετε μεγάλη προσοχή και ψυχραιμία κατά την εκκένωση του κτιρίου, αφού συχνά αναφέρονται περιστατικά με τραυματισμούς συνανθρώπων μας, όχι από πτώσεις υλικών, αλλά από την κακή και άτακτη αποχώρηση αυτών που διακατέχονται από πανικό.

Η πορεία που πρέπει να ακολουθήσετε (βελάκια) καθώς και η σειρά εκκένωσης των αιθουσών, αποτυπώνονται στα παρακάτω διαγράμματα:

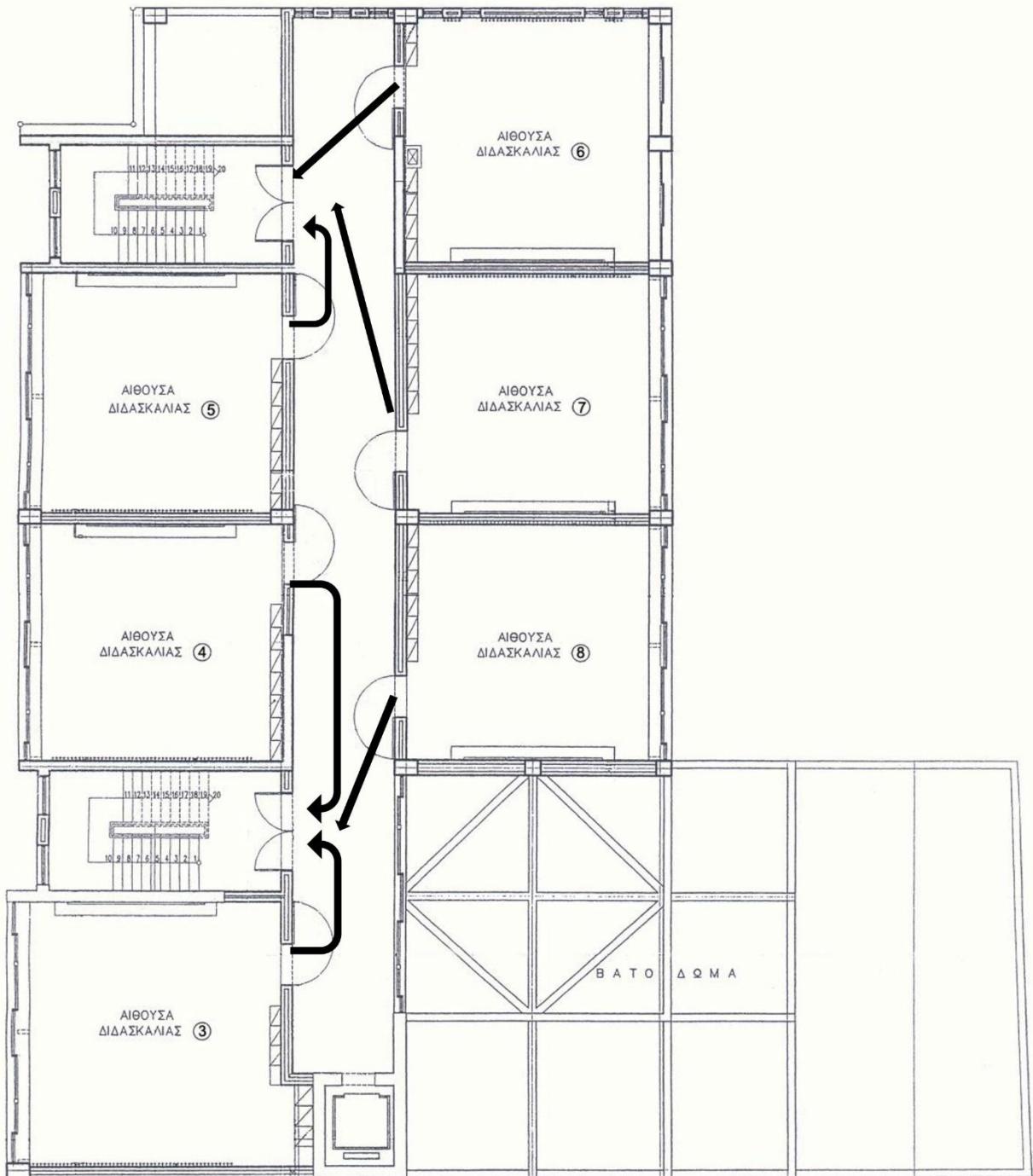
Σημείωση: Όσοι/ες την ώρα του σεισμού βρίσκονται εντός του κτιρίου αλλά εκτός αιθούσης (π.χ. στην τουαλέτα ή σε διάδρομο), μένουν ακίνητοι, μακριά από τους υαλοπίνακες, σε βαθύ κάθισμα και κρατώντας το κεφάλι τους. Μετά το πέρας του σεισμού, κατευθύνονται στην πλησιέστερη έξοδο του κτιρίου και προς το χώρο συγκέντρωσης.

Στόχος είναι να κατεβείτε στον 1^ο όροφο και στη συνέχεια στο ισόγειο του κτιρίου.

Η πορεία που θα ακολουθείτε θα είναι μονίμως μακριά από τα παράθυρα του διαδρόμου και κοντά στους τοίχους των αιθουσών. Πλησιάζοντας στον 1^ο όροφο, δείξτε ιδιαίτερη προσοχή στους/στις μαθητές/τριες που ήδη κατεβαίνουν από τον 1^ο όροφο με κατεύθυνση το ισόγειο.

Αφού κατεβείτε στον 1^ο όροφο, θα συνεχίστε με κατεύθυνση το ισόγειο.

Η πορεία που θα ακολουθείτε θα είναι μονίμως μακριά από τον τοίχο, ώστε φθάνοντας στον 1^ο όροφο να υπάρχει χώρος να βηματίσουν και οι μαθητές του 1^{ου} ορόφου που θα κινούνται παράλληλα με εσάς.

2ος ΟΡΟΦΟΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΚΕΝΩΣΗΣ 3^{ου} ΟΡΟΦΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΕΙΣΜΟΥ

Καθ' όλη τη διάρκεια του σεισμού, προστατευόμαστε κάτω από τα θρανία και την έδρα.

Μετά το πέρας της σεισμικής δόνησης, εκκενώνουμε την αιθουσα κατά σειρές θρανίων, ξεκινώντας από την πλησιέστερη σειρά προς την πόρτα, ο ένας πίσω από τον άλλο και με γρήγορο αλλά ψύχραιμο βηματισμό (όχι τρέχοντας).

Τελευταίος αποχωρεί από την αιθουσα ο καθηγητής, ο οποίος μεριμνά για το απουσιολόγιο το οποίο πρέπει οπωσδήποτε να πάρει μαζί του και είναι υπεύθυνος για την ορθή εκκένωση της αιθουσας.

Όταν φθάσετε στην αυλή θα παραταχθείτε μακριά από το κτίριο στα προκαθορισμένα σημεία και αμέσως ο απουσιολόγος με τη βοήθεια του καθηγητή θα ελέγξει για τυχόν αδικαιολογήτως απόντες.

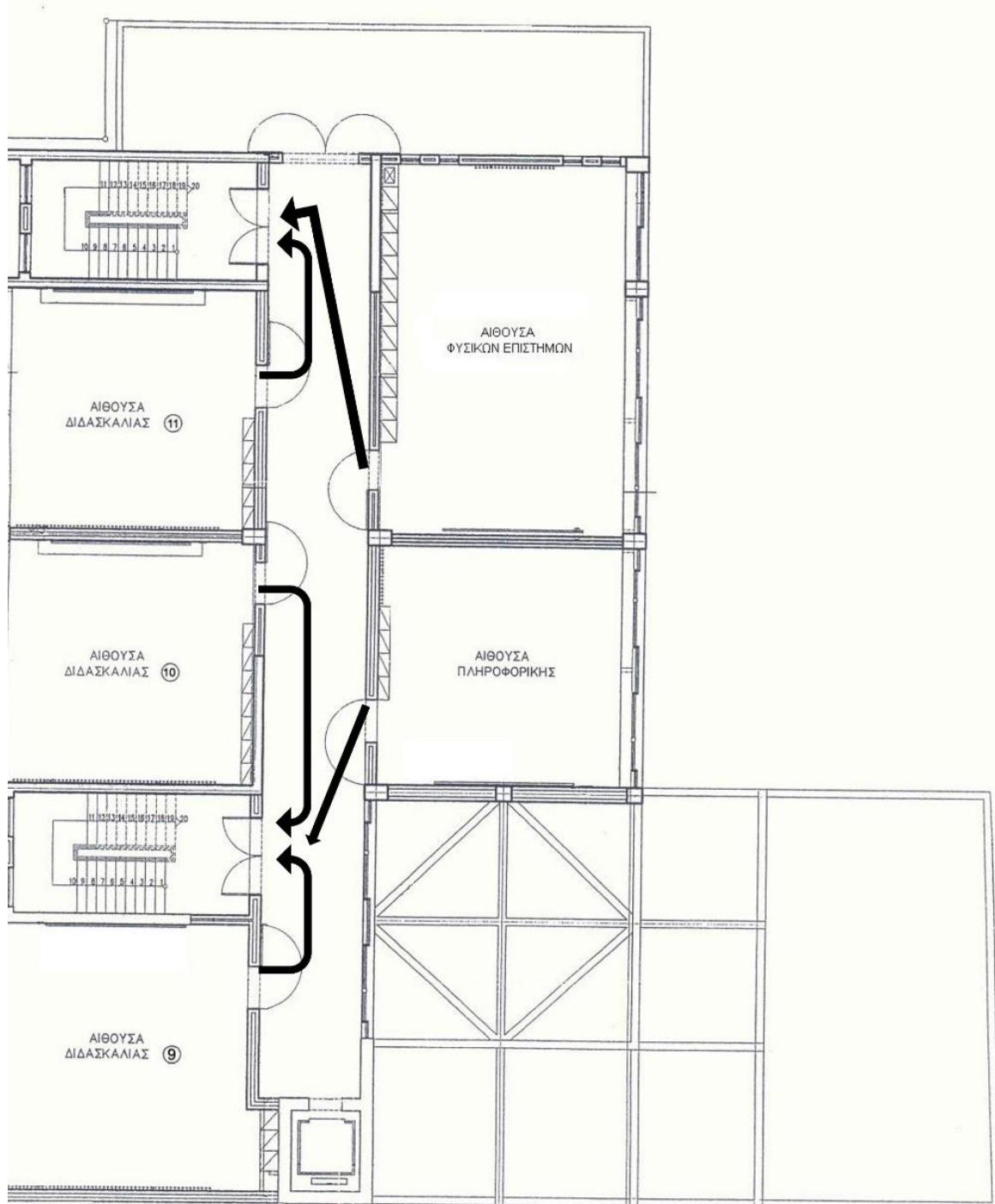
Πρέπει να επιδείξετε μεγάλη προσοχή και ψυχραιμία κατά την εκκένωση του κτιρίου, αφού συχνά αναφέρονται περιστατικά με τραυματισμούς συνανθρώπων μας, όχι από πτώσεις υλικών, αλλά από την κακή και άτακτη αποχώρηση αυτών που διακατέχονται από πανικό.

Η πορεία που πρέπει να ακολουθήσετε (βελάκια) καθώς και η σειρά εκκένωσης των αιθουσών, αποτυπώνονται στα παρακάτω διαγράμματα:

Σημείωση: Όσοι/ες την ώρα του σεισμού βρίσκονται εντός του κτιρίου αλλά εκτός αιθούσης (π.χ. στην τουαλέτα ή σε διάδρομο), μένουν ακίνητοι, μακριά από τους υαλοπίνακες, σε βαθύ κάθισμα και κρατώντας το κεφάλι τους. Μετά το πέρας του σεισμού, κατευθύνονται στην πλησιέστερη έξοδο του κτιρίου και προς το χώρο συγκέντρωσης.

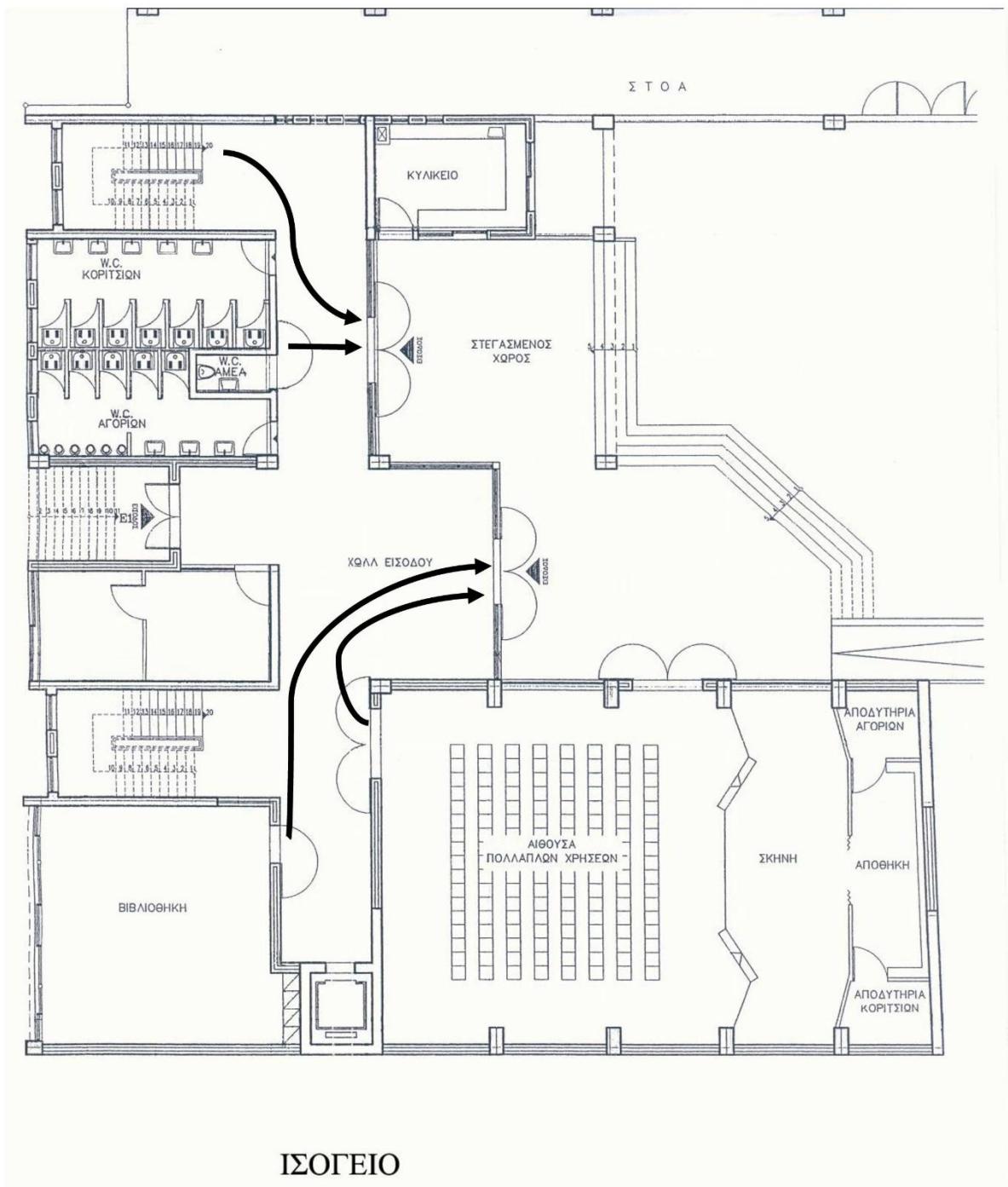
Στόχος είναι να κατεβείτε στον 2^ο όροφο, μετά στον 1^ο όροφο και στη συνέχεια στο ισόγειο του κτιρίου.

Η πορεία που θα ακολουθείτε θα είναι μονίμως μακριά από τα παράθυρα του διαδρόμου και κοντά στους τοίχους των αιθουσών. Πλησιάζοντας στον 2^ο και 1^ο όροφο, δείξτε ιδιαίτερη προσοχή στους/στις μαθητές/τριες που ήδη κατεβαίνουν με κατεύθυνση το ισόγειο.

3ος ΟΡΟΦΟΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΚΕΝΩΣΗΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΕΙΣΜΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Πίνακας Μέτρων Αντισεισμικής Προστασίας – Ανάρτηση σε αίθουσες

Ενέργειες Αντισεισμικής Προστασίας

Κατά τη διάρκεια του σεισμού:

- ✓ Διατήρησε την ψυχραιμία σου.
- ✓ Ακολούθησε τις οδηγίες του εκπαιδευτικού.
- ✓ Καλύψου αμέσως κάτω από το θρανίο σου κρατώντας με το χέρι σου το πόδι του, εάν την ώρα του σεισμού βρίσκεσαι μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας.
- ✓ Προφυλάξου κατάλληλα ανάλογα με τη θέση που βρίσκεσαι την ώρα του σεισμού (π.χ. διάδρομο, τουαλέτα), σύμφωνα με την οδηγία: «Μένω στο χώρο που βρίσκομαι, Σκύβω, Καλύπτομαι, Κρατιέμαι», εάν δεν βρίσκεσαι σε αίθουσα διδασκαλίας. Εάν δηλαδή στο χώρο που βρίσκεσαι δεν υπάρχει γερό ξύλινο τραπέζι ή γραφείο για να καλυφθείς, πλησίασε στο δάπεδο και κάλυψε το κεφάλι και τον αυχένα με τα χέρια σου.
- ✓ Παράμεινε προφυλαγμένος για όσα δευτερόλεπτα διαρκέσει ο σεισμός.
- ✓ Παράμεινε στον αύλειο χώρο, μακριά από τις όψεις του κτιρίου, εάν βρίσκεσαι στο προαύλιο κατά τη διάρκεια της σεισμικής δόνησης.

Μετά το τέλος του σεισμού:

- ✓ Προετοιμάσου για την εκκένωση της αίθουσας σύμφωνα με τις οδηγίες του εκπαιδευτικού και όσα προβλέπονται στις ασκήσεις ετοιμότητας που συμμετείχες.
- ✓ Εκκένωσε την αίθουσά σου και το σχολικό κτίριο γρήγορα και με τάξη, όταν δοθεί η σχετική οδηγία, σύμφωνα με το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης του Σχολείου σου, χωρίς να τρέχεις.
- ✓ Παράμεινε μαζί με το τμήμα σου στο προαύλιο και βοήθησε τον εκπαιδευτικό να πάρει παρουσίες. Σε περίπτωση που ανακοινωθεί απόφαση διακοπής της λειτουργίας του Σχολείου θα παραμείνεις στο χώρο καταφυγής έως ότου να έρθουν οι γονείς ή ο κηδεμόνας σου να σε παραλάβει.
- ✓ Εάν βρεθείς μόνος σου εντός του σχολικού κτιρίου π.χ. διάδρομο, τουαλέτα (εκτός αίθουσας διδασκαλίας), και δεν υπάρχει γερό ξύλινο τραπέζι ή γραφείο για να καλυφθείς, πλησίασε στο δάπεδο και κάλυψε το κεφάλι και τον αυχένα με τα χέρια σου. Μετά το πέρας της σεισμικής δόνησης εκκένωσε το σχολικό κτίριο σύμφωνα με το Σχέδιο του Σχολείου, δηλαδή κατευθύνσου στο προαύλιο του Σχολείου ώστε να βρεις το τμήμα σου.
- ✓ Εάν κατά τη διάρκεια της εκκένωσης του κτιρίου εκδηλωθεί νέα σεισμική δόνηση, προφυλάξου κατάλληλα ανάλογα με τη θέση που βρίσκεσαι (κλιμακοστάσιο, διάδρομο κ.α.), σύμφωνα με την οδηγία: «Μένω στο χώρο που βρίσκομαι, Σκύβω, Καλύπτομαι, Κρατιέμαι». Μετά το πέρας του σεισμού αυτού συνέχισε κανονικά την εκκένωση του σχολικού κτιρίου.
- ✓ Ακολούθησε τις οδηγίες των εκπαιδευτικών σου και μην πλησιάζεις επικίνδυνα σημεία (προσόψεις του κτιρίου, στύλους κ.λπ.).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

**Πίνακας εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού του Σχολείου που έλαβε γνώση
του παρόντος μνημονίου (είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή)**

α/α	Εκπαιδευτικοί	Έλαβε γνώση
1	Βλάχου Μαρία	
2	Καραγιάννης Σπυρίδων	
3	Σκαρβελάκη Ελευθερία	
4	Καπασκέλη Ελένη	
5	Νιάρχου Ευαγγελία	
6	Μπακολουκάς Σεραφείμ	
7	Χασιώτη Μαρία	
8	Κωνσταντινίδου Ευαγγελία	
9	Παπασαράντη Αγγελική	
10	Βουκελάτου Διονυσία	
11	Κουτρούλη Ουρανία	
12	Νόντα Μαρία	
13	Γεωργιοπούλου Ασπασία	
14	Χαλκής Γεώργιος	
15	Ζάχος Αναστάσιος	
16	Σπηλιώτη Μαρία	
17	Μανίκας Γεώργιος	
18	Καργόπουλος Ανδρέας	
19	Παπαθανασίου Δημήτριος	
20	Γεωργιάδης Γεώργιος	
21	Θεοδωρόπουλος Παναγιώτης	
22	Παπά Γαρυφαλλιά	
23	Κόκκινος Επαμεινώνδας	
24	Σκουμής Γεώργιος	
25	Τζουμενέκας Χρήστος	
26	Λάγιου Αναστασία	
27	Σταμούλης Βασίλειος	

α/α	Διοικητικό Προσωπικό	Έλαβε γνώση
1	Ασημομύτη Γεωργία (φύλακας)	
2	Φωτεινή (καθαρίστρια)	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Πίνακας Ομάδων Εργασίας

1.	<p>Γενικός Υπεύθυνος</p> <p>α. Διευθύντρια του Σχολείου ή ο/η αναπληρωτής/τριά της</p> <p>β. Υποδιευθυντής</p>
2.	<p>Ομάδα σύνταξης του Σχεδίου</p> <p>Βλάχου Μαρία (Διευθύντρια)</p> <p>Νόντα Μαρία</p>
3.	<p>Ομάδα Παροχής Πρώτων Βοηθειών</p> <p>Νόντα Μαρία</p> <p>Βουκελάτου Διονυσία</p> <p>Σκαρβελάκη Ελευθερία</p> <p>Καπασκέλη Ελένη</p> <p>Κωνσταντινίδου Ευαγγελία</p>
4.	<p>Ομάδα Πυρασφάλειας</p> <p>Προσεισμικά:</p> <p>Καραγιάννης Σπυρίδων</p> <p>Καργόπουλος Ανδρέας</p> <p>Γεωργιοπούλου Ασπασία</p> <p>Μανίκας Γεώργιος</p> <p>Μετασεισμικά:</p> <p>'Όλο το προσωπικό του Σχολείου είναι η Ομάδα Πυρασφάλειας μετά από ένα σεισμό.</p> <p>'Οποιος είναι πιο κοντά στη μικροεστία πυρκαγιάς παρεμβαίνει για την κατάσβεσή της.</p>
5.	<p>Ομάδα Ελέγχου Δικτύων-Αποκατάστασης Βλαβών</p> <p>Καραγιάννης Σπυρίδων</p> <p>Χαλκής Γεώργιος</p>
6.	<p>Ομάδα Αναζήτησης Ατόμων που δεν έχουν παρουσιαστεί στο χώρο καταφυγής</p> <p>Παπασαράντη Αγγελική</p> <p>Χασιώτη Μαρία</p> <p>Νιάρχου Ευαγγελία</p>

7.	<p>Ομάδα Φύλαξης του Αρχείου του σχολείου</p> <p>Καπασκέλη Ελένη Χαλκής Γεώργιος Καραγιάννης Σπυρίδων</p>
8.	<p>Ομάδα Ελέγχου Προσέγγισης μαθητών σε επικίνδυνα σημεία</p> <p>Μπακολουκάς Σεραφείμ Ζάχος Αναστάσιος Γεωργιοπούλου Ασπασία</p>
9.	<p>Υπεύθυνοι Επικοινωνίας με τους αρμόδιους φορείς</p> <p>α. Διευθύντρια (αρχηγός ΔΑΙ)</p> <p>β. Υποδιευθυντής (υπαρχηγός ΔΑΙ)</p>
10.	<p>Ομάδα Υποστήριξης Ατόμου με Αναπηρία</p> <p>Προσεισμικά:</p> <p>Σπηλιώτη Μαρία Κουτρούλη Ουρανία</p> <p>Μετασεισμικά:</p> <p>Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν στο σχολείο διαθέσιμα άτομα με αποκλειστική αρμοδιότητα την υποστήριξη του Ατόμου με Αναπηρία, τη μετασεισμική περίοδο τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού του σχολείου που δεν είχαν καθήκοντα διδασκαλίας την ώρα του σεισμού και το διοικητικό προσωπικό του σχολείου αποτελούν την Ομάδα Υποστήριξης του Ατόμου.</p>
11.	<p>Υπεύθυνοι Τμημάτων</p> <p>Βάσει αντίστοιχης πράξης του Συλλόγου Διδασκόντων.</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε

Ημερολόγιο Ασκήσεων Ετοιμότητας

A/A	Ημερομηνία Άσκησης	Ώρα Άσκησης	Αξιολόγηση*
1			
2			
3			
4			
5			

*Να αξιολογηθούν οι χρόνοι εκκένωσης της σχολικής μονάδας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ

Χρήσιμα Τηλέφωνα

Ενιαίος Ευρωπαϊκός Αριθμός Έκτακτης Ανάγκης	112
Πυροσβεστικό Σώμα	199
Αστυνομία	100
Ε.Κ.Α.Β	166
Διεύθυνση Β/Θμιας Εκπαίδευσης	2105231906
Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης	2106450204
Δήμος	1595
Νοσοκομείο Αγ. Σοφία	2132013000
Νοσοκομείο Αγ. Σάββας	2106409000
Νοσοκομείο Αγλαΐα Κυριακού	2132009000
Νοσοκομείο Αττικό	2105831000
Νοσοκομείο Ιπποκράτειο	2132088000
Νοσοκομείο Μεταξά	2132079100
Νοσοκομείο Τζάνειο	2132081000
Νοσοκομείο Νίκαιας	2132077000
ΔΕΗ	1170

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ
Καταγραφή Εξοπλισμού και Μέσων – Πίνακας Προβλεπόμενου Υλικού

Εξοπλισμός, Εφόδια και Συστήματα Πυροπροστασίας	Περιγραφή
Είδη Πρώτων Βοηθειών	Βλέπε παράρτημα I
Εφόδια Έκτακτης Ανάγκης (φακός, μπαταρίες, τηλεβόας κ.ά.)	α. Φακός μπαταρίας β..... γ..... δ..... ε .....
Συστήματα Ενεργητικής Πυροπροστασίας ανά χώρο	α. Φορητοί πυροσβεστήρες διοξειδίου του άνθρακα ή ξηράς σκόνης (ανάλογα με τους χώρους) β. Φτυαριά γ. Τσεκούρια ή λοστούς σιδερένιους δ. Σκαπανικά με κοντάρι ε .....
Συστήματα προειδοποίησης, συναγερμού κ.ά.	α. Σειρήνα χειροκίνητη β. Ηλεκτρικό κουδούνι γ. Σφυρίχτρες δ..... ε .....
Συστήματα παροχής εφεδρικής ενέργειας	α .. β .. γ .. δ .. ε .....
Τρόποι επικοινωνίας με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες	α. Σταθερές τηλεφωνικές συνδέσεις β. Προσωπικές συσκευές ασυρμάτου (κινητής) τηλεφωνίας του προσωπικού γ. Μέλη του προσωπικού επιφορτισμένα με καθήκοντα συνδέσμου και αγγελιαφόρου δ..... ε .....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η

Πηγές

- ✓ O.A.S.P. (2015). «Σχέδιο Μνημονίου Ενεργειών για τη Διαχείριση του Σεισμικού Κινδύνου σε Σχολική Μονάδα».
- ✓ O.A.S.P. (2014). «Οδηγίες Προστασίας – Μετασεισμική Περίοδος», 15 σελ.
- ✓ O.A.S.P. (2012). «Προετοιμάσου από Τώρα για το Σεισμό», 8 σελ.
- ✓ O.A.S.P. (2008). «Μαθαίνοντας για το Σεισμό & τα Μέτρα Προστασίας», 32 σελ.
- ✓ O.A.S.P. (2007). «Σεισμός — Η Γνώση είναι Προστασία», (Β' Έκδοση), 103 σελ.
- ✓ O.A.S.P. (2000). «Σεισμός — Ας είμαστε προετοιμασμένοι», (Ε' Έκδοση), 10 σελ.
- ✓ www.oasp.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Θ

Σχετικές Εγκύλιοι – Έγγραφα

- ✓ Έγγραφο: «Σχέδιο Μνημονίου Ενεργειών για τη Διαχείριση του Σεισμικού Κινδύνου στις Σχολικές Μονάδες» (O.A.S.P. 1580/4-9-2014)
- ✓ Έγγραφο: «Σχέδιο Μνημονίου Ενεργειών για τη Διαχείριση του Σεισμικού Κινδύνου στις Σχολικές Μονάδες» (O.A.S.P. 1610/6-9-2012)
- ✓ Έγγραφο O.A.S.P. 824/11-4-2012: «Διαχείριση του Σεισμικού Κινδύνου στις Σχολικές Μονάδες» (www.oasp.gr)
- ✓ Έγγραφο Γ.Γ.Π.Π. 2450/9-4-2012: «Σχεδιασμός και δράσεις Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση σεισμικών φαινομένων» (www.gscp.gr)
- ✓ Εγκύλιος Γ.Γ.Π.Π. 4648/6-7-2009: «Σχεδιασμός και δράσεις Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση σεισμικών φαινομένων» (www.gscp.gr)
- ✓ Έγγραφο ΣΕΠΙΕΔ/ Τμήμα Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης/ΥΠΔΒΜΘ, 148037/1411-2008: «Μέτρα για την Αντιμετώπιση Σεισμών – Πυρκαγιών – Πλημμυρών»
- ✓ Έγγραφο ΠΑΜ/ΠΣΕΑ/ΥΠΔΒΜΘ, 180/18-11-2008: «Οργάνωση Πολιτικής Άμυνας Σχολικών Μονάδων»
- ✓ Έγγραφο ΠΑΜ/ΠΣΕΑ/ΥΠΔΒΜΘ, 137/17-3-2011: «Υπενθύμιση εφαρμογής μέτρων οργάνωσης της πολιτικής προστασίας όλων των εν γένει εκπαιδευτικών ιδρυμάτων»
- ✓ Ιστοσελίδα Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας: www.civilprotection.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΣΧΟΛΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

1. Οινόπνευμα.
2. Φυσιολογικό ορό (500ml) και αμρ για καθαρισμό τραυμάτων και ματιών σε περίπτωση εισόδου ξένου σώματος.
3. Betadine για αντισηψία τραυμάτων.
4. Αντιισταμινική αλοιφή (π.χ. fenistil) για τσιμπήματα εντόμων.
5. Αλοιφή για εγκαύματα.
6. Βαμβάκι.
7. Λευκοπλάστ σε ρολό (5cm).
8. Handsaplast σε διάφορα μεγέθη.
9. Αυτοκόλλητα ράμματα (steri-strips).
10. Παγοκύστες.
11. Γάντια ελαστικά (Latex).
12. Ψυκτικό σπρέι.
13. Ελαστικοί επίδεσμοι (5, 7 και 10cm).
14. Πιεστικοί αιμοστατικοί επίδεσμοι.
15. Τριγωνικός επίδεσμος για ακινητοποίηση άνω άκρου.
16. Γάζες αποστειρωμένες σε πακετάκια των 5X5 και 10X10 cm.
17. Αιμοστατικό λάστιχο, ψαλίδι, σύριγγες, θερμόμετρο, λαβίδα, παραμάνες.
18. Αλοιφή (Rhinolex) για ρινορραγία.
19. Παυσίπονα (π.χ. Depon, Ponstan) σε ταμπλέτες και σιρόπι.
20. Κορτιζόνη (Solu-Cortef) για αντιμετώπιση αλλεργικού Shock.
21. Νάρθηκες και Αυχενικό κολάρο για ακινητοποίηση κακώσεων του σκελετού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Κ

Πρόγραμμα εκπαίδευσης Προσωπικού

α) Στην έναρξη κάθε σχολικού έτους θα αιτούμαστε να πραγματοποιείται εκπαίδευση Α' Βοηθειών από Ιατρό της Δ/νσης Υγείας της Περιφερειακής Ενότητας ή άλλης υγειονομικής μονάδας.

β) Στην έναρξη κάθε σχολικού έτους θα αιτούμαστε να πραγματοποιείται εκπαίδευση πυρασφάλειας από την Πυροσβεστική Υπηρεσία .

Ο αρχηγός ΔΑΙ είναι ο υπεύθυνος για την οργάνωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Λ

Σύστημα Συναγερμού ΔΑΙ

Το σήμα του συναγερμού δίνεται από το Τμήμα ΠΣΕΑ της Περιφερειακής Ενότητας Δήμου Αθηναίων μέσω της Α' Δ.Δ.Ε. Αθήνας.

Το σύνθημα του συναγερμού στο προσωπικό δίνεται από τον Αρχηγό, ο οποίος αμέσως οφείλει να ειδοποιήσει το Προσωπικό αναμένοντας να ηχήσουν οι σειρήνες του Δήμου. Η Θέση του Ιδρύματος είναι τέτοια που θα ακουσθούν οπωσδήποτε οι σειρήνες του Δήμου.

Μέσα σήμανσης Συναγερμού.

α) Με ηλεκτροκίνητη σειρήνα

β) Σε περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος με σφυρίχτρα.